Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

1-йил чиқиши.
18 ОКТЯБРЬ 1966 й.
СЕШАНБА
№ 94
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ ЎРТОҚ **Ш. Р. РАШИДОВГА**
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ РАИСИ ЎРТОҚ **Ё. С. НАСРИДДИНОВАГА**
ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ РАИСИ ЎРТОҚ **Р. ҚУРБОНОВГА**

Азиз ўртоқлар!

Болгария маданияти декадаси ёпилиши муносабати билан Тошкентда ўтказилган тантанали мажлисда қабул қилинган мактуб орқали социалистик ватанимизнинг янада равнақ топишини истаб халқимизга ва шахсан бизга йўллаган самимий ва ёқимли тилакларингиз учун сизларга миннатдорчилик билдирамиз.

Сизларнинг мамлакатингизга бориб келган Болгария маданият ходимларининг делегацияси ўзининг самимий кутиб олинганлигини бизга маълум қилди. Бизнинг делегациямиз қадимий ва гуллаб-яшнаб турган Ўзбекистон тўғрисидаги ажойиб таассуротлар билан ватанга қайтиб келди. Меҳнатсевар ўзбек халқи делегациямизда энг ёрқин ва унутилмас таассуротлар қолдирди.

Биз шундан мамнунмизки, декада кунларида намойиш қилинган болгар санъати ўзбек меҳнаткашларига бизнинг халқимиз ва мамлакатимиз билан яқиндан танишиш ҳамда коммунизм тантанаси учун курашда нақадар кўп эзгу мақсадлар бизни қон-қардош қилиб турганлигини ҳис қилиш имкониятини берди.

Бизнинг ишончимиз комилки, яқинда Болгарияда ўтказилган ўзбек маданияти декадаси ва Болгария маданиятининг Ўзбекистондаги декадаси болгар халқини буюк Совет Иттифоқи халқлари билан тағин ҳам кўпроқ яқинлаштиришга ва қардошлик муносабатларини ривожлантиришга кўмаклашди.

Бизнинг мамлакатимиз жонажон коммунистик партиянинг IX съезди арафасида турибди. Болгар халқи съездни муносиб кутиб олишга ҳозирлик кўрмоқда ва ўзининг ютуқлари ҳамда муваффақиятлари тинчлик ва социализмнинг муштарак ишига қўшилган ҳисса бўлади, деб ҳисобламоқда.

Ўзбекистон Коммунистик партиясига ва қардош Совет Ўзбекистонига равнақ ва коммунизм сари боришда оқ йўл тилаймиз.

Бизнинг содиқ дўстимиз ва оғамиз — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

Бузилмас болгар-совет дўстлиги абадий яшайберсин!

Тинчлик ва инсоният бахт-саодати йўлида бутун социалистик лагернинг муваффақиятлари кўпаяверсин!

ТОДОР ЖИВКОВ
Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси.

ГЕОРГИЙ ТРАЙКОВ
Болгария Халқ Республикаси Халқ мажлиси Президиумининг раиси.

София, 1966 йил 4 октябрь.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 49 йиллиги муносабати билан КПСС Марказий Комитетининг ЧАҚИРИҚЛАРИ

1. Яшасин Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 49 йиллиги!

2. Инсоният тарихида янги даврни — капитализмнинг емирилиши ва коммунизмнинг қарор топиши даврини очиб берган Улуғ Октябрга шон-шарафлар!

3. Яшасин абадий барҳаёт, ҳамиша зафарли революцион таълимот — марксизм-ленинизм!

4. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Бутун кучни КПСС XXIII съездининг қарорларини амалга оширишга, беш йиллик планни бажаришга сафарбар этингиз!

Мамлакатимизда коммунизм тантанаси учун курашда янги ғалабалар сари, олға!

5. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини коммунистик қурилишда янги муваффақиятлар билан нишонлайлик!

6. Ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларнинг жанговар авангарди — қардош коммунистик ва ишчи партияларга алангали салом!

7. Яшасин халқаро коммунистик ҳаракатнинг марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми асосидаги, Москва кенгашларининг Декларацияси ва Баёноти асосидаги бирлиги ва жипслиги!

8. Социализм мамлакатларининг халқлари, миллий озодлик кураши олиб бораётган халқлар, бутун дунё меҳнаткашлари! Империализмга ва мустамлакачиликка қарши, миллий озодлик учун, тинчлик, демократия ва социализм учун курашда ўз куч-ғайратларингизни бирлаштирингиз!

9. Барча мамлакатларнинг халқлари! Уруш оловини ёқувчи империалистларнинг кирдикорларини фош қилингиз! Қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун, ядро қуролини тақиқлаш, ёппасига ва батамом қуролсизланиш учун, бутун дунёда тинчлик учун курашни кучайтирингиз!

10. Жаҳон халқлари! Америка Қўшма Штатларининг Вьетнам халқига қарши агрессив урушни тўхтатиши учун курашингиз, Америка қўшинларининг Жанубий Вьетнамдан дарҳол олиб чиқиб кетилишини қатъий талаб қилингиз!

Қаҳрамон Вьетнам халқи билан халқаро бирдамлик кенгая берсин ва мустаҳкамлана берсин!

11. Европа халқлари! Европада тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш йўлида самарали тадбирларни амалга ошириш учун курашингиз!

12. Жаҳон халқлари! Империалистларнинг НАТОда кўп томонли ядро кучлар барпо этиш планларига қарши, Ғарбий Германия реваншчиларининг ядро қуролига шерик қилинишига қарши курашингиз! Германия масаласининг тинчликсеварлик, чинакам демократик асосда ҳал этилиши учун курашингиз!

13. Яшасин халқаро ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларнинг энг буюк ғалабаси — жаҳон социалистик системаси!

Барча социализм мамлакатлари халқларининг жипслиги, қардошларча дўстлиги ва бирлиги мустаҳкамланаверсин!

14. Социализм қураётган Болгария Халқ Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Яшасин совет ва болгар халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

15. Социализм қураётган Венгрия Халқ Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Яшасин совет ва венгер халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

16. Социализм қураётган ва Америка агрессорларига қарши, ўз ватанининг озодлиги, мустақиллиги ва бирлиги учун курашаётган Вьетнам Демократик Республикасининг меҳнаткашларига қардошлик саломи! Яшасин, совет ва вьетнам халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

17. Социализм қураётган Германия Демократик Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Яшасин Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикаси халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

18. Социализм қураётган Хитой Халқ Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Совет ва хитой халқлари ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик учун!

19. Социализм қураётган, ўз мамлакатини демократик асосларда тинч йўл билан бирлаштириш учун курашаётган Корея Халқ Демократик Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Яшасин совет ва корейс халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

20. Социализм қураётган Куба Республикасининг қаҳрамон халқига қардошлик саломи! Яшасин совет ва куба халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

21. Социализм қураётган Монголия Халқ Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Яшасин совет ва монгол халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

22. Социализм қураётган Польша Халқ Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Яшасин совет ва поляк халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

23. Социализм қураётган Руминия Социалистик Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Яшасин совет ва румин халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

24. Социализм қураётган Чехословакия Социалистик Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Яшасин совет ва чехословак халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

25. Социализм қураётган Югославия Социалистик Федератив Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Яшасин Совет Иттифоқи ва Югославия халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

26. Социализм қураётган Албания Халқ Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Совет ва албан халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик учун!

27. Мустақил, миллий, демократик давлатни барпо этаётган, ўз мамлакатини социалистик йўлда ривожлантириш учун курашаётган Бирлашган Араб Республикаси халқига қизғин салом! Совет Иттифоқи ва Бирлашган Араб Республикаси халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик ривожлана берсин ва мустаҳкамлана берсин!

28. Мустақил, миллий, демократик давлатни барпо этаётган, ўз мамлакатининг социал тараққиёти учун курашаётган Жазоир халқига қизғин салом! Совет Иттифоқи ва Жазоир Халқ Демократик Республикаси халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик ривожлана берсин ва мустаҳкамлана берсин!

29. Мустақил, миллий, демократик давлатни барпо этаётган, ўз мамлакатининг социал тараққиёти учун курашаётган Сурия Араб Республикаси халқига қизғин салом! Совет Иттифоқи ва Сурия Араб Республикаси халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик ривожлана берсин ва мустаҳкамлана берсин!

30. Мустақил, демократик давлат учун, ўз мамлакатининг социал тараққиёти учун курашаётган Бирма халқларига қизғин салом! Совет Иттифоқи ва Бирма халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик ривожлана берсин ва мустаҳкамлана берсин!

31. Мустақил, миллий, демократик давлатларни барпо этаётган, ўз мамлакатларининг социал тараққиёти учун курашаётган Гвинея, Конго (Браззавиль) ва Мали халқларига қизғин салом! Совет Иттифоқи халқлари билан Гвинея, Конго ва Мали халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик ривожлана берсин ва мустаҳкамлана берсин!

32. Улуғ ҳинд халқига қизғин салом! Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик ривожлана берсин ва мустаҳкамлана берсин!

33. Покистон халқига қизғин салом! Покистон билан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстона, яхши қўшничилик муносабатлари ривожлана берсин ва мустаҳкамлана берсин!

34. Индонезия халқига қизғин салом! Совет Иттифоқи ва Индонезия халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик ривожлана берсин ва мустаҳкамлана берсин!

35. Америка империализмининг қуролли интервенциясига қарши ва халққа душман бўлган сотқин режимга қарши, ўз ватанининг озодлиги, мустақиллиги ва бирлиги учун қаҳрамонона курашаётган Жанубий Вьетнамнинг мард халқига қизғин салом!

36. Тинчлик учун ва ўз мамлакатларининг миллий мустақиллигини мустаҳкамлаш учун курашаётган Камбоджа, Лаос, Непал ва Цейлон халқларига қизғин салом!

37. Афғон халқига қизғин салом! Совет Иттифоқи билан Афғонистон ўртасидаги дўстлик, яхши қўшничилик муносабатлари мустаҳкамлана берсин ва ривожлана берсин!

38. Америка қўшинларининг олиб чиқиб кетилиши учун, ўз ватанини тинч йўл билан қайта бирлаштириш учун курашаётган Жанубий Кореянинг мард халқига қизғин салом!

39. Мустамлакачиликни батамом тугатиш, ўз мустақиллигини мустаҳкамлаш ва социал тараққиёт учун курашаётган араб мамлакатларининг халқларига қизғин салом!

40. Империализмга қарши, озодлик ва мустақиллик учун адолатли кураш олиб бораётган Жанубий Арабистон ва Уммон халқларига қизғин салом!

41. Мустамлакачилик ва империализмга қарши, ўз мустақиллигини мустаҳкамлаш учун, миллий экономика ва маданиятни ривожлантириш учун курашаётган Африка давлатлари халқларига қизғин салом!

42. Империализмга ва ирқчиликка қарши, озодлик ва мустақиллик учун қаҳрамонона кураш олиб бораётган Ангола, Мозамбик, «Португалия» Гвинеяси, Родезия ва Жанубий Африка халқларига қизғин салом!

43. Империализмга қарши, ўз мамлакатларининг тўла мустақиллиги учун курашаётган Латин Америкаси халқларига қизғин салом!

44. Франция халқига дўстона салом! Умумий тинчлик ва Европа хавфсизлиги манфаатлари йўлида совет ва француз халқларининг традицион дўстлиги мустаҳкамлана берсин ва ривожлана берсин!

45. Буюк Британия халқига дўстона салом! Уруш хавфига қарши курашда, Европанинг тинч ривожланиши ва бутун дунёда тинчликни таъминлаш манфаатлари йўлида Буюк Британия ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги ҳамкорлик ривожлана берсин ва мустаҳкамлана берсин!

46. Америка халқига дўстона салом! Жаҳон урушининг олдини олиш мақсадида Америка Қўшма Штатлари ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги ҳамкорлик кенгая берсин!

47. Совет халқи билан Италия ва Греция халқлари ўртасидаги дўстона муносабатлар ривожлана берсин ва мустаҳкамлана берсин!

48. Совет халқи билан Эрон ва Туркия халқлари ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатлари ривожлана берсин ва мустаҳкамлана берсин!

49. Германия Федератив Республикасининг милитаризмга ва фашизмнинг тикланишига қарши курашаётган меҳнаткашларига ва барча прогрессив кучларига қизғин салом!

50. Фашистик диктатурани тугатиш ва демократик тузумни барпо этиш учун курашаётган қаҳрамон испан халқига қизғин салом!

51. Фашистик режимга қарши, озодлик учун мардона курашаётган Португалия халқига қизғин салом!

52. Яшасин Совет Иттифоқи халқлари билан Австрия, Швеция ва Швейцария халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик!

53. Финляндия халқига қизғин салом! Совет Иттифоқи ва Финляндия Республикаси халқлари ўртасидаги дўстона, яхши қўшничилик муносабатлари мустаҳкамлана берсин ва ривожлана берсин!

54. Совет халқи билан Бельгия, Голландия, Дания, Исландия, Норвегия халқлари ўртасидаги дўстона муносабатлар ривожлана берсин ва мустаҳкамлана берсин!

55. Ўз мамлакатининг тўла мустақиллиги учун, Америка ҳарбий базаларига қарши, ядро қуролини тақиқлаш учун курашаётган япон халқига қизғин салом! Совет Иттифоқи ва Япония халқлари ўртасидаги дўстона муносабатлар ривожлана берсин ва мустаҳкамлана берсин!

56. Яшасин Совет Иттифоқининг ленинча тинчликсевар ташқи сиёсати!

57. Совет жангчилари! Совет Армияси ва Флотининг қаҳрамонона традицияларини муқаддас сақлангиз ва кўпайтирингиз, жанговар ва сиёсий тайёргарликда янгидан-янги муваффақиятларга эришингиз, ҳарбий интизомни мустаҳкамлангиз, ҳар қандай агрессорни тор-мор келтиришга доим шай бўлиб турингиз!

Яшасин ғалабалар билан шуҳрат қозонган шавкатли Совет Қуролли Кучлари!

58. Совет социалистик давлатининг бузилмас негизи — ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонлар иттифоқи мустаҳкамлана берсин ва равнақ топа берсин!

59. СССР халқларининг бузилмас бирлиги ва қардошларча дўстлиги абадий яшасин ва яшнай берсин!

60. Коммунистик меҳнат зарбдорлари ва коллективларига шон-шарафлар! Ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларига шон-шарафлар!

61. Саноат ва транспорт ходимлари! КПСС XXIII съездининг қарорларини, беш йиллик планнинг саноат ва транспортни янада ривожлантириш ҳақидаги топшириқларини муваффақиятли амалга ошириш учун курашингиз!

62. Саноат, қурилиш ва транспорт ходимлари! Ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширингиз, капитал маблағлардан ва асосий фондлардан яхшироқ фойдаланингиз, янги қувватларни тезроқ ўзлаштирингиз!

63. Саноат, қурилиш ва транспорт ходимлари! Технология ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлангиз, хўжалик ҳисобини ривожлантирингиз, ишлаб чиқаришнинг рентабеллигини оширингиз!

64. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Меҳнат унумдорлигини оширингиз, маҳсулотнинг таннархини камайтирингиз, сифатини яхшилаш учун курашингиз!

65. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Моддий ресурслар ва давлат маблағларини тежаб-тергаб сарфлашга эришингиз! Хўжасизликка, ортиқча харажатларга ва исрофгарчиликка қарши курашингиз!

66 Саноат, қурилиш ва транспорт ходимлари! Комплекс механизациялаш ва автоматлаштиришни амалга оширингиз, фан, техника ютуқларини ва илғор тажрибани ишлаб чиқаришга қунт билан жорий қилингиз! Меҳнатни илмий асосда ташкил этиш методларидан кенг фойдаланингиз!

67. Совет металлурглари ва кончилари! Руда қазиб чиқаришни, чўян, пўлат, прокат, қувурлар, рангли ва нодир металлар ишлаб чиқаришни кўпайтирингиз! Хом ашёдан комплекс фойдаланиш учун курашингиз, металлнинг хилларини кўпайтирингиз, сифатини яхшилангиз!

68. Совет энергетиклари, электр станциялари ва электр шохобчаларининг қурувчилари ва монтажчилари! Электр станцияларида қувватларни ва янги электр линияларини тезроқ ишга туширингиз, энергетика системаларини қуриш ва ишлатиш қимматини пасайтирингиз!

69. Машинасозлик ва приборсозлик саноати ходимлари! Халқ хўжалигини энг янги, тежамли ва мустаҳкам машиналар, приборлар, механизациялаш ва автоматлаштириш воситалари билан таъминлангиз!

70. Кўмир саноати ходимлари! Кўмир қазиб чиқаришни кўпайтирингиз, кўмирнинг таннархини камайтирингиз! Кон техникасидан яхшироқ фойдаланингиз!

71. Нефть ва газ саноати ходимлари! Нефть ва газ чиқаришни кўпайтирингиз! Янги нефть ва газ манбаларини тезроқ ўзлаштирингиз!

72. Нефтни қайта ишлаш ва нефть-химия саноати ходимлари! Нефть ва нефть-химия маҳсулотлари чиқаришни кўпайтириш ҳамда уларнинг сифатини яхшилаш учун курашингиз! Янги техникани ва ишлаб чиқаришнинг прогрессив технологиясини кенг жорий қилингиз!

73. Химия саноати ходимлари! Техника тараққиёти учун, халқ истеъмол қиладиган товарлар ишлаб чиқариш мақсадида химия маҳсулотлари тайёрлаб беришни кўпайтириш учун ва бу маҳсулотларнинг сифатини яхшилаш учун курашингиз! Қишлоқ хўжалигига минерал ўғитларни ва ўсимликларни ҳимоя қилиш воситаларини кўпроқ берайлик!

74. Совет геологлари! Ватанимизнинг ер ости бойликларини тезроқ очиб берингиз, геология-разведка ишларининг самарадорлигини оширингиз!

75. Совет бинокорлари, бинокорлик материаллари саноати ходимлари! Янги беш йилликда қурилиш ишлари юзасидан КПСС XXIII съезди белгилаб берган программани муваффақиятли бажарайлик!

76. Совет бинокорлари! Қурилиш ишлари суръатларини оширингиз, сифатини яхшилангиз ва қимматини камайтирингиз! Шаҳар ва қишлоқларда ишлаб чиқариш, уй-жой, коммунал ва маданий-маиший объектларни тезроқ фойдаланишга топширингиз!

77. Ўрмон, целлюлоза-қоғоз ва ёғочсозлик саноати ходимлари! Мамлакатга юқори сифатли ёғоч, мебель, целлюлоза ва қоғозни кўпроқ берайлик!

78. Енгил, озиқ-овқат, гўшт-сут саноати ва маҳаллий саноат ходимлари! Халқ истеъмол қиладиган товарлар ишлаб чиқаришни кўпайтирингиз, хилларини яхшилангиз, сифатини оширингиз!

79. Балиқ саноати ходимлари! Балиқ овлашни кўпайтирингиз, балиқ маҳсулотларининг сифатини яхшилангиз ва таннархини камайтирингиз!

80. Транспорт ходимлари! Саноат ва қишлоқ хўжалигининг юк ташишга бўлган эҳтиёжларини тўлароқ қондирингиз! Пассажирларга яхши хизмат кўрсатингиз! Юкларни элтиб бериш муддатларини қисқартирингиз, юк ташиш таннархини камайтирингиз!

81. Алоқа ходимлари! Алоқа воситаларини ривожлантирингиз ва такомиллаштирингиз! Аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилангиз!

82. Деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш планларини муваффақиятли суратда тўла ва ошириб бажараётган қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига шон-шарафлар!

83. Колхозчилар ва совхоз ходимлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари! КПСС XXIII съезди ва Марказий Комитет Пленумларининг қарорларини бажариш учун курашингиз! Қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлиги ва чорвачилик маҳсулдорлигини оширингиз! Фан, техника ютуқларини ва илғор тажрибани ишлаб чиқаришга жорий қилингиз, ҳар бир колхоз ва совхознинг рентабелли бўлишига эришингиз!

84. Қишлоқ ва сув хўжалиги ходимлари! Деҳқончиликнинг юксак маданияти учун курашингиз, ерларни мелиорациялаш кенг программасини амалга оширингиз, тупроқнинг ҳосилдорлигини оширингиз, ҳар гектар ердан юқори ҳосил олишга эришингиз!

85. Колхоз ва совхозларнинг механизаторлари! Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтириш учун курашингиз! Техникани яхши ўрганингиз, техникадан унумли фойдаланингиз ва уни яхши асрангиз!

86. Давлат ва кооператив савдоси ходимлари! Савдони ва умумий овқатланишни такомиллаштирингиз, аҳолига яхшироқ хизмат кўрсатингиз!

87. Маиший хизмат ходимлари! Совет кишиларига хизмат кўрсатишни бутун чоралар билан яхшилангиз, уларнинг талабларини тўлароқ қондирингиз!

88. Совет муассасаларининг ходимлари! Меҳнаткашларнинг эҳтиёж ва талабларига сезгирлик билан қарангиз, бюрократизм ва сансалорликни таг-томири билан йўқотингиз!

89. Халқ контроли ходимлари ва активлари! Контроль ишига меҳнаткашларни кенг жалб этингиз! Давлат интизомини мустаҳкамлаш учун, халқ хўжалигида иқтисод қилиш ва тежамкорлик учун курашингиз!

90. Фан ва олий ўқув юртларининг ходимлари! Фаннинг янада равнақ топиши учун, техника тараққиёти учун курашингиз! Фаннинг ишлаб чиқариш билан алоқасини мустаҳкамлангиз! Коммунизм даврига муносиб мутахассислар тайёрлаб берингиз!

91. Космик фазони ўзлаштиришда янги истиқболлар яратган совет олимлари, конструкторлари, инженерлари, техниклари ва ишчиларига шон-шарафлар!

Шавкатли совет космонавтларига шон-шарафлар!

92. Маданият ходимлари! КПСС XXIII съездининг социалистик маданиятни янада ривожлантириш, унинг моддий базасини кенгайтириш ва мустаҳкамлаш ҳақидаги қарорларини бажариш учун курашингиз! Совет кишиларига маданий хизматни бутун чоралар билан яхшилангиз!

93. Адабиёт ва санъат арбоблари! Асарларнинг партиявийлиги ва халқчиллиги, юксак ғоявийлиги ва бадиий маҳорати учун курашингиз! Совет халқи қилаётган қаҳрамонона ишларнинг улуғворлиги ва гўзаллигини, совет халқининг оташин ватанпарварлигини, коммунистик идеалларнинг ғалабаси учун олиб бораётган курашни ёрқин акс эттирингиз!

94. Маориф ходимлари! Халқ маорифини такомиллаштирингиз, ёш авлодни меҳнатсеварлик, коллективчилик, коммунизм ишига садоқат руҳида тарбиялангиз!

95. Медицина ходимлари! Совет кишисининг сиҳат-саломатлиги учун курашингиз! Медицина фанининг энг янги муваффақиятларини практикага жорий қилингиз!

96. Яшасин бизнинг социалистик давлатимиз! Совет демократияси ривожлана берсин ва мустаҳкамлана берсин, мамлакат ишларини бошқаришда меҳнаткашларнинг активлиги ўса берсин!

97. Яшасин коммунизм мактаби — совет касаба союзлари!

98. Яшасин коммунистик жамиятнинг актив қурувчилари — совет хотин-қизлари!

Болаларни тарбиялаётган, ишлаб чиқаришда ва рўзғорда ҳормай-толмай меҳнат қилаётган оналарга шон-шарафлар!

99. Революция, меҳнат ва уруш ветеранлари! Мамлакатнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётида, ёшларни совет халқининг революцион, жанговар ва меҳнат традициялари руҳида тарбиялашда актив қатнашингиз!

100. Яшасин Коммунистик партиянинг содиқ ёрдамчиси ва резерви — Ленин комсомоли!

101. Йигит ва қизлар! Билимларни сабот билан эгаллангиз, коммунистчасига ишлаш ва яшашни ўрганингиз!

Яшасин шонли совет ёшлари!

102. Пионерлар ва мактаб ўқувчилари! Яхши ўқингиз, меҳнатни севингиз ва ҳурмат қилингиз! Ленин иши учун, коммунизм учун актив курашчилар бўлишга тайёрланингиз!

103. Коммунистлар! КПСС XXIII съездининг қарорларини бажариш учун, СССРда коммунизм қуриш учун курашнинг олдинги сафида бўлингиз!

104. Коммунизмнинг шавкатли қурувчиси, ер юзидаги барча кишиларнинг озодлиги, тинчлиги ва бахт-саодати учун мард курашчи — улуғ совет халқига шон-шарафлар!

105. Яшасин партия билан халқнинг бузилмас буюк бирлиги!

106. Яшасин Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

107. Яшасин жонажон Совет ҳукуматимиз!

108. Яшасин Ленин тузган шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети

Планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантириш тобора такомиллашмоқда

Шаҳар корхоналарининг планлаштириш ва моддий рағбатлантиришнинг янги шароитларига ўтиши муносабати билан кенгаш-семинар бўлиб ўтди. Корхона раҳбарлари ва мутахассисларининг 14 та доклади тингланди, қизғин фикр олишувлар бўлди.

Кенгаш-семинар янги иш шароитига ўтган корхоналар фаолиятида шубҳасиз ижобий роль ўйнайди, КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми ва партия XXIII съезди қарорларининг муваффақиятли бажарилишини таъминлашда муҳим омил бўлади.

Газетамизда «Учқун» фирмасининг иш тажрибаси ҳақида муфассал ҳикоя қилинган эди. Корхонанинг бу тажрибаси ҳамда «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг ташаббусини шаҳар партия комитети маъқуллади.

Бундан бир неча кун муқаддам янгича ишлаётган 3-автокомбинат коллективининг иш тажрибаси ҳақидаги саҳифа эълон қилинган эди.

Бугун газетамизда Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар Комитети ташаббуси билан чақирилган семинар-кенгашда сўзга чиққан ўртоқлар нутқларининг қисқача баёнини эълон қиламиз.

«ХЎЖАЛИКНИ ЮРИТИШНИНГ ЯНГИ СИСТЕМАСИ МАМЛАКАТНИНГ ЖУДА КАТТА ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИ КУЧЛАРИДАН РАЦИОНАЛ ФОЙДАЛАНИШ УЧУН, ХАЛҚ ФАРОВОНЛИГИНИ ТЕЗ ОШИРИШ, СОЦИАЛИСТИК ТУЗУМ АФЗАЛЛИКЛАРИДАН ТЎЛИҚ ФОЙДАЛАНИШ УЧУН ТАҒИН ҲАМ ҚУЛАЙ ШАРОИТ ЯРАТИБ БЕРАДИ».

(Партия XXIII съездининг КПСС Марказий Комитети ҳисобот доклади юзасидан қабул қилган резолюциясидан).

ҚАНДАЙ ТАЙЁРЛАНАЯПМИЗ?

Г. ГЕРМЕР,
Ўзбекистон ССР енгил саноат министрлигининг ходими.

Партия XXIII съезди қарорларида планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтиш масаласи яқин йиллардаги асосий вазифалардан бири қилиб қўйилган. Янгича системанинг моҳияти шундаки, у ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва унинг иқтисодий самарасини оширишга қулай шароит яратади.

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми янгича ишлашга ўтиш, нархни белгилашни яхшилаш бу билан ҳар бир корхонанинг фойда олишини таъминлаш лозимлигини алоҳида таъкидлаган эди. Ҳозирги вақтда ип-газлама, шойи, шунингдек, тўқимачилик корхоналари қайта ишлайдиган маҳсулотларнинг улгуржи нархи тасдиқланиб, шу йилнинг 1 октябридан кучга кирди. Янги йил бошлангунга қадар тўқимачилик комбинати, пиллакашлик фабрикаси, устки кийим трикотаж фабрикаси ва пайпоқ трикотаж бирлашмаси янгича ишлай бошлайди. Иккинчи кварталдан эса, ҳар иккала пойафзал фабрикаси янгича ишлай бошлайди. Енгил саноатга қарашли қолган 14 корхона келгуси йилнинг иккинчи ярмидан ўтади.

Пойтахтимизда ва республикада биринчи бўлиб «Учқун» фирмаси янгича ишлай бошлади. Иқтисодий манфаатдорлик ўзининг самарасини кўрсатди. Реализация ҳажмининг ошиши ҳамда фойданинг кўпайиши бу ерда 112 минг сўм миқдорида моддий рағбатлантириш фонди ташкил этиш имконини берди. Шундан 72 минг сўми фойдадан келган маблағдир. Шунингдек, социал-маданий ҳамда уй-жой қурилиши фонди учун 42 минг сўм, ишлаб чиқаришни ривожлантириш учун 44 минг сўм, ҳаммаси бўлиб 198 минг сўмлик турли фондлар ташкил этилди.

Баъзи корхоналар ўзларининг иш шароитларига қараб бошқача фондлар ташкил этяптилар. Масалан, тўқимачилик комбинатида ташкилий-техникавий тадбирлар плани ишлаб чиқилиб, уларнинг жорий этилиши асосий фондларнинг самарасини анча яхшилайди. Келгуси йил планлари ҳар бир участкага алоҳида-алоҳида тавсия этилди. Йигирув, тўқув ва ип ишлаб чиқарувчи корхоналар маҳсулот етказиб бериш юзасидан ўзаро шартнома туздилар. Шартномада бирор ишни яхши бажармаслик учун қандай чора кўриш шартлари белгиланди. Асосий фондларнинг составини қайта кўриб чиқилди, ортиқча жиҳозлар бошқа корхоналарга берилди, эскириб қолганлари ишлаб чиқаришдан олиб ташланди. Фойдаланилмаётганлари жорий этилаётир. Хуллас, ҳар бир цехда хўжалик ҳисобида ишлашга тайёргарлик кўрилмоқда. Кадрларнинг иқтисодий ўқуви йўлга қўйилди.

Биринчи пойафзал фабрикаси бир йилдан буён савдо ташкилотлари билан бевосита шартнома бўйича ўз маҳсулотини реализация қиляпти. Бу ҳам янги системада ишлашга тайёргарлик кўришнинг бир босқичи эди. Фабрикада иқтисодий хизмат мустаҳкамланди, молия ва коммерция бўлимлари тузилди.

Ишлаб чиқаришнинг энг кейин участкаси бўлган бичиш цехи фаолиятини яхшилашга қаратилган тадбирлар кўрилмоқда, маҳсулот таннархини камайтириш резервлари қидириляпти.

Барча ишлар фабрика партия комитети назоратида олиб борилаётир. «Қизил тонг», «Юлдуз» фирмалари ва енгил саноатнинг бошқа корхоналарида ҳам худди шундай тайёргарлик ишлари қизғин бораётир.

Корхонада иқтисодий хизмат

Е. МЕРКУЛОВ,
«Ташкенткабель» заводининг бош экономисти

Заводда бош экономист директор бўлиб қолди. Унинг ташаббуси билан иқтисодий кенгаш тузилди. Цехлардаги иқтисодий хизмат экономистлари ва уларнинг структураси қайта кўриб чиқилди. Ҳали тўла етилмаган бўлса ҳам ишлаб чиқаришни иқтисод қилиш ва ташкил қилиш лабораторияси вужудга келтирилди. Ички хўжалик ҳисоботи ва ишлаб чиқариш участкаларининг фаолиятини яхшилаш, планлаштиришнинг янги системасига ўтишга тайёргарлик кўришда биринчи навбатдаги вазифа бўлиб қолди. Бу ишга бизнинг бухгалтерларимиз ҳам қўшилдилар.

Планлаштиришнинг янги шароитларига ўтишда иқтисодий хизматга қандай вазифалар юкланади?

Энг аввал яхши тайёргарлик кўриш ва янги шароитга ўтишни даврларга бўлиш лозим.

Планлаштиришнинг янги шароитига ўтишда қуйидаги тартибга риоя қилинади: корхонани планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтказиш тўғрисидаги низомни ўрганиш, Социалистик ва саноат корхоналари ҳамда планлаштиришнинг янги системаси тўғрисидаги Низомни кенг равишда муҳокама қилиш. Бу тадбирлар февраль ва март ойларида амалга оширилди.

Мастерлар ва заводнинг раҳбар кадрларини иқтисодий жиҳатдан тайёрлашга қаратилган машғулотлар февраль — апрель ойларида ўтказилди.

Ҳозирги даврда амалда қўлланилаётган ва планлаштиришнинг янги системаси ўртасидаги хўжалик фаолиятининг кўрсаткичлари аналитик формасини ишлаб чиқиш. Заводнинг янги шароитларда ишлаш кўрсаткичларини белгилаш, корхона фондига маблағ ажратиш нормативи ва фойдани тақсимлаш ҳисоби апрель ойида ишлаб чиқилди.

Шундай қилиб, завод 1967 йилнинг биринчи ярмида янги шароитда ишлашга тўла равишда кўчирилади.

Завод 2 минг 500 номдаги ҳар хил марка, ўлчовларда маҳсулот ишлаб чиқаради. Фондни эгаллаб турувчиларнинг сони 15 мингга етади. 29 мамлакатга маҳсулот экспорт қилинади. Заводга мамлакатдаги 250 га яқин корхона хом ашё ва материал етказиб бериб туради. Шунинг учун ҳам хом ашё етказиб берувчилар ва харидорлар ўртасидаги муносабат масаласи муҳим аҳамиятга эгадир.

Ҳозиргача қандай ишлар амалга оширилди?

Темир йўл вагонларини ўз вақтида бўшатиб туриш, вагонларни бўшатиш ишлари ҳажмини кўпайтириш мақсадида заводда бирлашган транспорт хўжалиги ташкил этилди.

Ишлаб чиқаришга материалларни тайёрлаб турувчи цех ташкил қилинди.

Завод молия бўлими томонидан тайёр маҳсулотни юклаш ва уни тарқатиш устидан кундалик назорат ўрнатилди. Бош энергетика бўлими электр қуввати, пар ва сувни ҳар бир цех бўйича истеъмол қилиш нормасини ишлаб чиқмоқда. Бош механика бўлими олдига запас қисмлар нормативини ишлаб чиқиш вазифаси қўйилган.

Бундан кўриниб турибдики, иқтисодий хизматни планлаштиришнинг янги шароитга ўтишдаги роли бош инженер хизмати билан боғлиқдир. Шунга қарамасдан бу ишларнинг ҳаммаси ягона иқтисодий марказда умумлаштирилиши лозим. Бу ишга бош экономист раҳбарлик қилади.

Бош экономист план бўлимига, меҳнат бўлимига, иқтисодий лабораторияга таянган ҳолда бош бухгалтер, молия ходимлари, цех экономистлари билан биргаликда ишлаб чиқаришдаги ҳаражатларни камайтириш ва рентабелликни оширишнинг резервларини аниқлашлари ва бу соҳада тўғри йўл-йўриқлар кўрсатишлари лозим.

Оборот маблағлардан унумли фойдаланайлик

М. НИНИШНЕВ,
«Таштекстильмаш» заводининг бош экономисти

Кўпчилик корхоналарда маблағлар запаси нормадагига нисбатан кўп бўлади. Жумладан, бизнинг заводимизда бу норма ўтган йили 17 процент ошиқ бўлган, шу йилнинг биринчи ярмида эса, 13,8 процент кўп бўлди. Бу ҳол шунинг учун юз беряптики, кўп ҳолларда оборот маблағларнинг нормативи илмий жиҳатдан асосланган ҳисоб-китоб асосига қурилмай, министрлик ва бошқармаларнинг буйруғи асосида тузилади.

Буларни таҳлил қилиш жараёнида жуда кўп материаллар бошқа мақсадларга ажратилганлиги кўриниб қолади. Бизда хом ашё ва материаллар одатда асосланган нормативлар бўйича бўлади. Лекин унча қимматли бўлмаган ва тез ейилиб кетадиган маҳсулотлар бўйича асосланган нормаларимиз йўқ.

Тугалланмаган ишлаб чиқариш запаси ҳам аниқ ҳисоб китоб қилиб чиқилмаган. Натижада ўтган йилнинг иккинчи ярмида 28 процент, бу йил эса 26 процент маҳсулотни ташкил этди. Хўш, бундан қутилишнинг йўли қандай. Аввало, материал ва маблағларни сарфлашнинг прогрессив нормаларини завод бўйича ҳам, айрим участка ва маҳсулотлар бўйича ҳам тузиб чиқиш лозим. Шундагина ортиқча маҳсулот тўплаб қолишга чек қўйилади.

Заводимизда кераксиз ва ортиқча маҳсулотларни аниқ ҳисоблаб чиққанимизда 90 минг сўмлигини реализация қилиш мумкинлиги аниқланди. Ҳозиргача шундан 32,2 минг сўмлиги реализация қилинди. 78 минг сўмлик ортиқча асбобларнинг 58 минг сўми ҳам реализация этилди.

«Ўлик» маҳсулот ҳажми ҳам 9 процентга камайтирилди. Бу соҳадаги иш бундан буён ҳам давом эттирилади.

Заводимиз шароитида тайёр маҳсулотнинг нормативларини камайтириш анча мураккаб масала. Бу соҳадаги запас ўтган йилнинг иккинчи ярмида 13,8 процент, шу йилнинг учинчи кварталида эса 16,2 процент бўлди. Бунинг сабаби шундаки, товар маҳсулоти ишлаб чиқариш бир меёрда бормаяпти ва заказчилар билан молиявий ҳисоб-китоб юритишда узилиш юз беряпти. Юқорида айтилган сабаблардан ташқари оборот маблағларнинг ҳамон кўплигига нима сабаб бўляпти?

Аввало биз билан бевосита алоқадар корхоналар билан планларимизнинг бир хил мосланмаганидир. Масалан, «Кокандтекстильмаш» заводи бизга керагидан ҳам ортиқча деталлар етказиб берди, Коломна тўқимачилик машинасозлиги заводи ҳам кўп маҳсулот юборди. Натижада шу йил 1 июлга қадар 741 минг сўмлик ортиқча маҳсулот тўпланиб қолди. Бизнинг бу соҳадаги эътирозларимиз натижа бермаяпти.

Машиналар конструкциясида ўзгартиришлар юз бериши, уларнинг алмаштирилиши натижасида ҳам кўпгина маҳсулотлар омборимизда ётиб қолмоқда. Аҳён-аҳёнда керак бўладиган запас қисмлари ва эскириб қолган машиналарнинг запас қисмлари ҳам омборларимизни хара қилиб ётибди. Ўзаро алоқадор корхоналар фаолиятидаги бундай қарама-қаршиликларни қатъиян тугатиш зарур.

«Учқун» тўқимачилик-галантерея буюмлари фирмаси пойтахтимизда ва республикада биринчи бўлиб янги усулда ишлашга кўчди ва қисқа вақт ичида катта ютуқларни қўлга киритди. Яқинда фирма мокисиз тўқийдиган янги ускуналар олди.

СУРАТДА: мастер ёрдамчиси Н. МАКУШКИН янги машиналарни ишга туширмоқда.

Резервлар калити

Улуғ доҳимиз В. И. Ленин ижтимоий ишлаб чиқаришни ишчиларнинг ўзлари мустақил равишда бошқаришга ўтганларида коммунистик жамиятнинг қуйи фазасидан юқори фазасига ўтишнинг қулай имкониятлари яратилишини алоҳида таъкидлаган эди. Жамоатчилик асосида тузилган иқтисодий анализ бюроси меҳнаткашлар ижодий ташаббускорлигини оширишнинг энг оммавий формаларидан бирига айландини, бу ҳол иқтисодий билимлар билан меҳнаткашларнинг катта кўпчилигини қуроллантириш имконини беряпти.

Ҳозирги вақтда Тошкентда 60 та иқтисодий анализ бюроси ишлаб турибди. Тўғри, уларнинг ҳаммаси ҳам имкониятдан тўла фойдаланиб, кўзланган мақсадга эришаётгани йўқ. Бунга жамоатчиликни кўпроқ жалб этишга манфаатдор бўлган касаба союз ташкилотлари фаолиятсизлиги сабаб бўляпти. Шунингдек, жамоатчи экономистларни моддий ва маънавий рағбатлантириш усулларидан фойдаланилмаётгани ҳам сабаб бўляпти. Лекин шунга қарамасдан, жамоатчи бюролар фаолияти яхши йўлга қўйилган корхоналарда яхши натижаларга эришиляпти.

«Подъёмник» заводидаги жамоатчи иқтисодий бюро ўтган йилдан бошлаб ишга киришди. Лекин шунга қарамасдан, у киритган таклифларни жорий этишдан корхона йилига 50 минг сўмдан кўпроқ фойда кўряпти.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бирлашган нашриёти ҳузуридаги иқтисодий анализ бюроси кейинги икки йилда киритган таклифлари 230 минг сўмдан кўпроқ маблағни тежаб қолишда муҳим омил бўлди.

Тошкентдаги йирик машинасозлик корхонаси бўлган «Таштекстильмаш» заводида ҳам иқтисодий анализ бюроси кўп иш қилди. Етти йиллик мобайнида муҳим халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлган 25 хил машина ўзлаштирилди ва корхона 10 миллион сўмдан кўпроқ маблағ тежаб қолди.

Лекин сўнгги вақтларда иқтисодий анализ бюроларининг фаолиятига эътибор камайиб кетганлигини нормал бир ҳол деб бўлмайди. Айниқса, «Узбексельмаш» заводи, тўқимачилик комбинати ва бошқа бир қанча корхоналарда уларнинг иши ўз ҳолига ташлаб қўйилди. Бундай ҳол билан келишиб бўлмайди. Жамоатчилик ёрдамига таянган ҳолда саноат транспорт ва қурилиш ташкилотлари олдида турган вазифаларни муваффақиятли ҳал этишда улар фаолиятини жонлантириш зарур.

Қатор корхоналар хўжалик реформасига ўтаётган бир пайтда корхоналар ҳузуридаги жамоатчи бюроларининг ишини жонлантириш ва уларнинг меҳнатни янгича ташкил этишдаги ролини ошириш даркор.

А. ХУДКОВСКИЙ,
Тошкент шаҳар партия комитети ҳузуридаги иқтисодий анализ бюросининг раиси.

КОММУНИСТЛАР ИҚТИСОДИЙ ИЗЛАНИШДА

С. РУДЮК,
«Ташсельмаш» заводи партия комитетининг секретари

Завод коммунистлари КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорларини амалга ошириш учун планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантириш усулига тўғридан-тўғри ўтиш мумкин эмаслигини яхши биладилар. Чунки бу усул катта тайёргарлик кўриш ва маълум шарт-шароитлар яратишни тақозо этарди. Айни пайтда бу соҳадаги ишларни пайсалга солмай дарҳол тайёргарлик ишлари кўришимиз лозим эди.

Завод партия комитети кўп сонли активлар билан маслаҳатлашиб аввало сентябрь Пленуми қарорларини коллективнинг ҳар бир аъзоси онгига етказиш, ҳар бир ходимда топширилган иш учун масъулият ҳиссини, ўша ходим ишлаётган коллектив ё участка тақдири учун жавобгарлик ҳиссини тарбиялаш керак деган қарорга келди. Партия комитети шунга амал қилиб, корхонанинг янги шароитга ўтказилишини уч босқичда амалга оширишни режа қилиб қўйди.

Биринчидан, сентябрь Пленуми ҳамда партия XXIII съездининг саноатда иқтисодий ислоҳатни амалга ошириш тўғрисидаги қарорлари билан боғлиқ бўлган масалалар билан коллективнинг ҳар бир аъзоси муфассал таништирилди.

Иккинчидан, шу асnoда раҳбар хўжалик, партия, касаба союз ва комсомол кадрларининг иқтисодий ўқуви жорий этилди.

Ниҳоят, учинчидан, бутун коллектив, биринчи навбатда коммунистлар тежамкорлик, материал ҳамда меҳнат ресурсларини иқтисод қилиш учун курашга сафарбар этилди.

Шу билан бирга партия ташкилоти корхонанинг янгича ишлашга ўтиши билан боғлиқ бўлган иқтисодий ҳисоб-китоб юритиш борасида амалий ишлар олиб борди. Жумладан, КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорларини ўрганиш юзасидан кўриладиган тадбирларнинг бир бутун системаси ишлаб чиқилди. Бу режа завод коммунистларининг умумий йиғилишида муҳокамага қўйилди. Пленум қарорларини ўрганиш партия ва комсомол маорифининг ҳамма шохобчалари ўқув программасига киритилди.

Партия комитетининг идеология комиссияси техника таълими билими ходимлари билан биргаликда барча раҳбар ходимлар, инженер ва иқтисодчи ходимлар ўқувини уюштириш тадбирларини ишлаб чиқди. Уларнинг бу ўқиши асосига Москва ва Ленинград шаҳар партия комитетларининг «Экономическая газета» да босилиб чиққан тадбирлари завод шароитига мослаган ҳолда олинди. Бу программаларда семинар машғулотларига кўпроқ ўрин берилди.

Дастлабки ташкил қилинган группаларда ўқиш шу йил январь ойидан бошланиб июль ойида тамомланди. Семинар машғулотларида иқтисодий проблемаларнинг айрим масалалари юзасидан завод ходимлари рефератлар билан чиқишди.

Ўрганилаётган мавзуларни муҳокама қилишда бош инженер Д. Зенин, меҳнат ва иш ҳақи бўлими бошлиғининг ўринбосари Н. Спицин, 31-цех бошлиғи А. Исаев, 3-цех бошлиғи И. Машченко ва бошқа ўртоқлар актив қатнашдилар. Шундан кейин ўқитувчи контроль суҳбат ўтказди.

Иккинчи навбатдаги ўқиш шу йил 15 октябрдан бошланиб, учинчи навбатдагиси келгуси йилнинг 15 январидан ўз ишини бошлайди.

Яқинда заводда марксизм-ленинизм кечки университетининг икки йиллик иқтисодий факультети очилди. Унга заводнинг инженер ва иқтисодчи кадрларидан 50 киши жалб қилиниб, уларнинг аксарий қисми олий маълумотли кишилардир.

Янги система корхона рентабеллигини таъминловчи принципларга асосланади. Шу боисдан ишчиларни моддий рағбатлантириш фонди ташкил этиш лозим бўлиб қолди. Шунгача материалларни тежаш ва сарф-харажатларни мумкин қадар кўпроқ камайтириш учун юриш бошланди. Партия комитетининг ташаббуси билан завод мутахассисларининг кенгайтирилган кенгаши ўтказилиб, унда металл ва бошқа материаллар сарфлашни камайтириш йўллари ҳисоблаб чиқиш таклиф этилди. Кенгашда бу масала ишлаб чиқилиб, партком муҳокамасига тавсия этилди.

Завод коллективининг социалистик мажбуриятларида бу йил 300 тонна металл прокати, 200 тонна қуйма чўян, 40 тонна лак-бўёқ материаллари ва 1,5 миллион киловатт-соат электр қувватини тежаш масаласи алоҳида қайд қилинган. Ҳозир бу мажбурият муваффақиятли адо этилмоқда.

Партия комитети завод касаба союз ташкилоти билан биргаликда ҳамма цех ва бригадаларнинг социалистик мажбуриятларини янги қабул қилинган мажбурият асосида қайта кўриб чиқди.

Ишлаб чиқаришда тежамкорликка эришишимизга даъват этувчи кўргазмали агитация воситалари яратилди. Жумладан, «Бир минут (бир соат) тежалган иш вақтида завод бўйича ва айрим цех бўйича қанча маҳсулот ишлаб чиқариш мумкин», «Бракни бир процент камайтиришдан завод ва цех қанақа манфаат кўради», «минг киловатт соат электр қувватини тежашдан завод ёки цех қандай фойда кўради» деган мазмундаги плакатлар тайёрланди.

Мутахассислар нинг бир гуруҳи корхонанинг янгича шароитга ўтиши билан боғлиқ бўлган масалаларни ишлаб чиқди. Булар заводнинг доимий ишлаб чиқариш кенгашида, сўнгра партия комитетининг кенгайтирилган мажлисида кўриб чиқилди.

Заводнинг янгича шароитда ишлашга ўтишига тўсиқлик қилаётган сабаблар шундан иборатки, корхонанинг асосий ишлаб чиқариш планлари ҳалигача аниқ эмас. Иқтисодий ҳисоб-китоблар йўқ. Шунинг учун ҳам иқтисодий ҳисоб-китоб юритаётганда заводнинг ялпи маҳсулоти ҳисобга олинаётир. Ҳолбуки унинг бошқа кўрсаткичлари ҳам жуда муҳимдир.

Тўқувчи Л. Володина ўн йилдан буён тўқимачилик-галантерея фабрикасида ишлайди. Бу давр ичида у коллектив ўртасида катта обрў қозонди. Л. Володина кунлик смена топшириқларини ҳар доим 115-120 процентдан бажариб келади.

СУРАТДА: илғор тўқувчи Л. ВОЛОДИНА.

Л. ГЛАУБЕРЗОН фотоси.

Оқилона иш юритиш самараси

С. НОВАТНИЙ,
Гўшт комбинатининг бош инженери.

Тошкент гўшт комбинати шу йилнинг март ойидан бошлаб, янгича ишлашга ўтди. Хом-ашёдан, жиҳозлардан ва бошқа материаллардан унумлироқ фойдаланиш, резервларни аниқлаш, меҳнат ва ишлаб чиқаришни оқилона ташкил этиш йўлларини ҳар бир цех ва бўлимларда аниқлаш учун махсус ижодий бригадалар тузилди. Мана шу 14 та бригада асосан технологлар, нормаловчилар, мастерлар ва илғор ишчилардан иборат бўлиб, ҳар бир группани цех бошлиқлари бошқарди.

Ижодий бригадалар киритаётган таклифлар жуда фойдали. Уларни беш йилликнинг охиригача жорий этиш кўзда тутилмоқда. Нега шундай? Чунки, кўпчилик масалалар корхонанинг ўзига бевосита боғлиқ эмас. Масалан, эндокрин-фермент хом ашёси тўла фойдаланилаётгани йўқ. Бунинг учун махсус медицина препаратлари заводи қуриш лозим. Янги гўшт комбинати ишга тушиши билан бу масала ҳал бўлади деган умиддамиз.

Иложи борича таклифлар жорий этилаётир. Шулардан бири иккинчи ва учинчи сортли гўштларни савдога чиқармай, колбаса ишлаб чиқаришга юбориш эди. Чунки бундай қилинганда, колбасанинг таннархи арзонлашар бундан корхона 14 минг сўм фойда кўрарди. Ҳеч қандай қўшимча маблағ сарфланмасдан бу таклиф жорий этилди.

Янгича шароитда ишлашга ўтиш жараёнида баъзи мастер ва цех бошлиқлари билимда оқсаб қолишади, муайян участканинг ишлаб чиқариш фаолияти натижаларини таҳлил этишолмай колади. Буни кўзда тутиб, экономика масалалари бўйича машғулотлар ўтказилди. Унда цех раҳбарлари фойда, зарар, маҳсулот таннархи, рентабеллик, хўжалик ҳисоби каби тушунчалар билан таништирилди. Эндиликда ҳар бир мастер иш жараёнига оқилона раҳбарлик қила олмаса ўрнини билимдон ва ташаббускор бошқа бир ходимга бўшатиб бериш лозимлигини жуда яхши билади. Чунки бизда ҳозир бундай кадрлар бор.

Меҳнатни илмий асосда ташкил этиш соҳасида ҳам кўпгина иш қилинди. Бу ҳол корхонанинг янгича планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантириш усулига ўтишида муҳим омил бўлмоқда.

Қувончли натижалар

В. ВАЙСБУРД,
Ўзбекистон ССР Госплани ҳузуридаги саноат экономикаси бюроси бўлими бошлиғи

Меҳнатни илмий асосларда ташкил этиш резервларни ишга солишнинг усулларидан биридир. Айни пайтда бу ҳол корхонанинг ички ресурсларини қидириб топиб, уни ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш йўлига қўювчи метод ҳамдир.

Меҳнатни илмий асосда ташкил этишнинг ўзи нима дегани? Биз одатда ҳар бир иш жойида меҳнатни илмий асосда ташкил этиш ҳақида гапирамиз. Лекин иш жойи деганда ҳар бир ишчининггина иш жойи назарда тутилмайди. Планлар участкалар, цехлар бўйича, ҳатто бутун корхона бўйича тузилади.

Тан олиш керакки, республикамизда меҳнатни илмий асосда ташкил этиш яхши йўлга қўйилгани йўқ. Ўзбекистондаги корхоналарнинг ўндан бир қисмидагина айрим участкалар меҳнатни илмий асосда ташкил этиш планига эга. Кўпчилик министрликлар ва идоралар буни ҳар бир корхонага етказиб берганларича йўқ. Борлари ҳам назорат қилинмаяпти. Бу ҳолга чек қўйиш пайти келди.

Республика Госплани ҳузуридаги саноат экономикаси бюроси меҳнатни илмий асосда ташкил этиш борасида бир мунча тажриба тўплади. Қатор корхоналарда завод ходимлари билан биргаликда меҳнатни илмий асосда ташкил этиш планлари ишлаб чиқилди.

Тўқимачилик комбинатининг 1-йигирув корхонасида шундай план тузилди. Унинг собитқадамлик билан амалга оширилаётганлиги туфайли 24 ишчини бошқа участкага ўтказиш, 20,7 минг сўм иқтисодий тежашга эришиш имконини берди. Худди шундай план иккинчи корхонага ҳам тақдим этилмоқда.

«Таштекстильмаш» заводида 85 ходим ишлайдиган иккита участкага меҳнатни илмий асосда ташкил этиш плани берилди. Бунинг амалга оширилишидан меҳнат унумдорлигини 20,9 процент ошириш ва 29,9 минг сўм маблағ тежаш кутилмоқда.

Республикамиз корхоналарида меҳнатни илмий асосда ташкил этишга ўтиш 400 минг сўмдан кўпроқ маблағ тежаш имконини беради деб мўлжалланяпти. Ҳозир бу ишга корхоналарнинг фақат 10 проценти жалб этилгани, шунда ҳам мазкур корхоналарнинг айрим участкалари ишлаётгани назарда тутилса, маҳсулот таннархини камайтириш ва фойдани кўпайтириш нақадар катта миқёсларда бўлиши равшан бўлиб қолади.

1923 йил

ЯНВАРЬ. Бўзсув гидроэлектростанцияси қурила бошланди.

13 ФЕВРАЛЬ. «Туркистон ҳақиқати» газетаси саҳифаларида Владимир Маяковскийнинг «Берлин» («Бугунги Берлин») очерки босилди. Бу очерк Маяковскийнинг Тошкент матбуотида биринчи марта босилган асарларидан бири эди.

ФЕВРАЛЬ. Сиёсий сатирик «Муштум» журналининг биринчи сони чиқди.

15-16 МАРТ. Тошкентда Туркистон Компартиясининг VII съезди бўлиб ўтди.

17 МАРТ. «Туркистон ҳақиқати» газетасининг саҳифаларида В. В. Маяковскийнинг «Осмондан ерга» мақоласи биринчи марта босилди.

27 МАРТ. РСФСР Халқ Комиссарлари Совети Москвада Бухоро Халқ Совет республикаси гражданларининг фарзандлари учун Маориф уйи ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилди.

МАРТ. Тошкентда Туркистон, Бухоро ва Хоразм Ўрта Осиё республикаларининг биринчи Иқтисодий конференцияси бўлиб ўтди.

10 АВГУСТ. Тошкентда республикада биринчи хотин-қизлар клуби очилди.

АВГУСТ. Хоразм созандалари труппаси М. Ёқубов (Шерозий) раҳбарлигида Москвада Бутун Россия қишлоқ хўжалик ҳунармандлари виставкасида бир неча концерт берди.

20 ОКТЯБРЬ. Бутуниттифоқ биринчи қишлоқ хўжалик ҳунармандлари виставкасига келган қўқонли ҳунармандлар Қўзибой Юнусов ва Қодиржон Ҳайдаров Ленинга совға учун ясалган 8 бурчакли курси ва уч дона табуреткани Мария Ильинична Ульяновага топширдилар. Мария Ильинична ўзбек ҳунармандларига қуйидаги мазмунда хат берди: Қўзибой Юнусов ва Қодиржон Ҳайдаров ўртоқларга.

Қимматли ўртоқлар!

Владимир Ильич сизларнинг саломингиз ва совғангиз учун чин кўнгилдан ташаккур айтишни менга топширди ва сизларнинг ишларингизда муваффақиятлар тилади. Агарда Ильич соғ бўлганда эди у сизлар билан албатта гаплашар, Туркистон ҳунармандлари ҳаёти ва ишчилари тўғрисида сўзлашар эди. Афсуски бу суҳбатни у соғайиб кетгунга қадар кечиктиришга тўғри келади. Мен ишонаманки, у яқинда тузалиб кетади.

Сизларга чин кўнгилдан салом билан, қимматли ўртоқлар. **Мария УЛЬЯНОВА.**

20/10 — 23 йил.

ОКТЯБРЬ. Хевада Советларнинг Умумхоразм IV қурултойи бўлиб ўтди. Бу қурултой Хоразм Халқ Совет Республикасини Хоразм Совет Социалистик Республикасига айлантириш тўғрисида қарор қабул қилди ва унинг янги Конституциясини тасдиқлади.

ОКТЯБРЬ. Хотин-қизлар маориф институтини биринчи битириб чиқувчиларнинг тантанаси бўлди. Институтни Р. Хўжаева, Манзура Собирқораева, Ҳамида Тожиева, Хосият Зиямуҳамедова, Тожи Назирова, Нози Умидовалар битириб чиқиб, ўқитувчи бўлдилар.

НОЯБРЬ. Маориф Халқ Комиссарлиги коллегияси Ўзбекистон Давлат фото-кино корхонаси («Ўзбекгоскино») тўғрисидаги Низомни тасдиқлади.

30 ДЕКАБРЬ. Москва Краснопресненский Район Советининг делегацияси Бухорога келди. Делегация район корхоналари юборган янги йил совғаларини олиб келган.

Шу йили Туркистондаги суғориш ишларига 5 миллион 667 минг сўм ажратилди.

(Давоми бор).

Болалар муассасалари ремонти кечикмасин

Чилонзор район ижроия комитетининг мажлисида болалар муассасалари ремонтининг бориши тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Бу масала район ижроия комитетининг қурилиш ва халқ маорифи депутатлар комиссиялари, халқ контроли комитети синчиклаб текшириб чиққандан сўнг муҳокама қилинди. Болалар муассасаларининг ремонти тўғрисида қурилиш бўйича депутатлар комиссиясининг раиси В. И. Ягупов ахборот берди.

Текширишда маълум бўлдики, болалар боғчалари ва яслилари ғоят секинлик билан, айрим жойларда эса, сифатсиз ремонт қилинмоқда. Масалан, 207-болалар боғчасини ремонт қилишда фақат беш киши ишламоқда. Бу ерда ошхона, боғча биносининг томлари, мўрилари ҳали ремонт қилинмаган. 57-қурилиш бошқармаси (бошлиғи Б. Корягин.) ремонтга зарур материаллар билан ўз вақтида таъминламаётир.

251-болалар боғчасини 53-қурилиш бошқармаси (бошлиғи ўртоқ Хамидуллин) ремонт қилмоқда. Ремонт ишлари сифатсиз. Сувалган жойлари ёрилиб кетяпти, уйнинг томидан чакка ўтади. 15 та печканинг бирортаси ҳам қайта тикланмаган.

32-болалар боғчаси ремонтини пластмасса буюмлари заводи олиб бормоқда. Бу ерда асосан бўёқ ва оқлаш ишлари қолган. Шунга қарамасдан бу ерда атиги уч киши ишламоқда. Улардан ҳам икки киши текширилган куни ишга чиқмаган. Ишлаётган бўёқчи Пондопулонинг айтишича, сувоқ ва оқлаш ишлари ҳам сифатсиз ўтказилган. Бўёқ ишларини тезроқ тугатиш учун яна тўрт киши, сувоқ ишларига ҳам тўрт киши талаб қилинади.

Бу ерда ишнинг судралишига асосий сабаблардан бири ишлаётганларнинг оклад билан иш ҳақи олишидир. Агарда уларга ишбай усулида ҳақ тўланганда, моддий манфаатдорлик кучайган бўларди ва ишнинг суръати тезлашар эди

57-қурилиш бошқармаси ремонт қилаётган 29-болалар боғчасида ремонт ишлари биринчи сентябрдан бошланган. Лекин шу вақтга қадар бирорта ҳам хона ремонтдан чиқарилмаган. Болалар фақат ҳовлида юришади. Ҳалига қадар бинонинг электр ўтказиш йўллари, печкалари, томи, туалетини ремонт қилишга киришилмаган.

63-болалар боғчасида 90 га яқин бола тарбияланади. Шаҳар ижроия комитетининг графигига биноан бу ерда ремонт ишлари декабрь ойида бошланиши керак. Лекин, халқ маорифи бўлимининг бир неча бор илтимосига қарамай 10-қурилиш трестининг бошқарувчиси И. А. Мизик бу боғчани ремонт қилишга киришмаётир.

Ана шундай аҳволларни райондаги 29, 19, 41, 120, 152, 25, 207, 89-ва бошқа болалар боғчалари ва яслиларида ҳам учратиш мумкин. 53-ва 57-қурилиш бошқармаларининг бошлиқлари район халқ маорифи бўлими болалар муассасалари ремонтини тезлаштириш чораларини кўришлари лозим.

М. РАҲИМОВ.

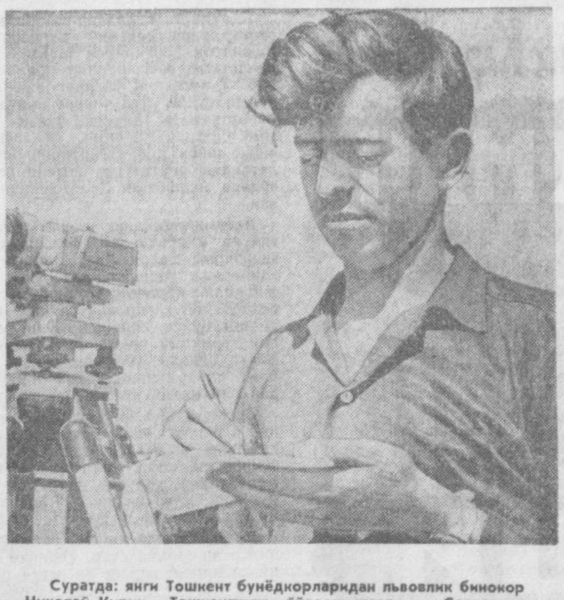

Суратда: янги Тошкент бунёдкорларидан львовлик бинокор Николай Кирин. Тошкентнинг йўлдош шаҳри — Сергелида қурувчилар бу моҳир прорабнинг номини ҳурмат билан тилга оладилар. Р. Жуманиёзов фотоси.

ОЛИМАНИНГ ДИССЕРТАЦИЯСИ

«Ўзбекистонда ревматизм билан касалланганлар устидан клиник — эпидемиологик кузатишлар» деган катта илмий автореферат олдимизда турибди. Унинг муаллифаси истеъдодли илмий ходим Хуршида Янбоевадир. Шифокор олима бу тема устида ўн йил давомида олиб борган ишларини ниҳоясига етказди. Бунинг учун кўпгина клиник касалхоналарда, лабораторияларда бўлиб, ревматизмнинг пайдо бўлиши ва бунга қарши қандай чора-тадбир кўриш лозимлигини илмий асосда ёритиб берди.

Хуршида Янбоева Тошкент Давлат медицина институтининг илмий совети йиғилишида юқоридаги тема асосида докторлик диссертациясини муваффақиятли ёқлаб, медицина фанлари доктори деган юксак илмий даражага муяссар бўлди.

Тошкентда туғилиб вояга етган бу камтарин аёл 1948 йилда Москва медицина институтини тугатиб, яна она шаҳрига қайтади. У бир неча йиллар давомида врач ва ординатор бўлиб хизмат қилди. Шифокор олима Ўлка медицина илмий тадқиқот институтида инсон саломатлиги бўйича бир қатор илмий ишларни олиб боряпти. «Юрак иллатлари», «Бод ва юрак касалликлари» каби илмий асарлари кенг жамоатчиликка маълум.

Институт илмий советида сўзга чиққан профессорлардан Н. Исмоилов, М. Рашкович, В. Павлова ўртоқлар шифокор олиманинг докторлик диссертациясини ижобий баҳолаб, янги унвон билан муборакбод этдилар.

О. САИДАМИНОВ.

Биринчи ўқитувчи

«Одам ўз онасини маънавий жиҳатдан ҳам, ўз онам дея олса, бу тансиқ бахт».

(М. Горький. «Она»дан)

Оилада бола тарбиясида онанинг роли ғоят каттадир. Чунки ҳар бир гўдак ўзининг ширин даврини оилада, бевосита она қучоғида ўтказади. Бирор шикоят, бирор хурсандчилигини дарҳол онасига баён қилгиси келади. Боланинг ана шундай ёқимтойлик даври ҳар томонга мойил бўлган бир вақтларда айниқса она ўз юрак парчаси туфайли зиммасига юкланган бурчни асло назардан четда қолдирмаслиги керак. Машҳур совет педагоги А. С. Макаренко бола тарбияси ҳақида ота-оналарга қилган бир мурожаатида шундай деган:

«Сиз ҳамма вақт ёдингизда тутинг: ўғил ёки қизингизни ёлғиз ота-оналик қувончингиз учунгина тарбия қилмайсиз. Сизнинг оилангизда ва сизнинг раҳбарлигингизда келажак граждани, келажак арбоб ва келажакнинг курашчилари етишади. Агар сиз ёмон киши ўстириб етиштирсангиз, бунинг касри сизгагина урмай, балки кўп кишиларга ва бутун мамлакатга уради».

Она — биринчи ўқитувчи ва тарбиячи. Чунки оилада болаларни парвариш қилиш ва уларга тарбия беришга асосий ғамхўрлик оналар зиммасига тушади. Шунинг учун ҳам оналар, ўз нури-дийдасининг тарбияси устида ҳамиша кўз-қулоқ бўлиши, уни қўлидан келадиган юмушларни бажарадиган қилиб тарбиялаши лозим.

Улкан шаҳримизнинг чека маҳаллаларидан бирида яшовчи Исҳоқ ака билан Узоқвой ака оиласини бир таққослаб кўрайлик. Бу икки хонадондаги оила коллективида ўғил-қизлар саноғи деярли бир-биридан ортиқ-кам эмас. Бироқ, оилада бир-бирига зид манзарани кўришингиз мумкин. Исҳоқ ака боғбон. Мевачиликда соҳибкор одам. Битта шохда икки-уч хил мева ўстирган киши. Уйига кирмасданоқ унинг эшиги олдидаги мевалар гулига маҳлиё бўласиз, ичкари эса, яна бўстон. Ҳовли шундай покиза, унинг ҳар бир бўйра энида киши истироҳат қилса арзийди. Бу хонадоннинг кенжа мезбони ҳам дарҳол сизга пешвоз чиқади. Исҳоқ ака йўқлигини билдирмайди. Гаплашгандан гаплашгингиз келадиган ёқимтой бола. Улар ҳақида гап кетганда маҳалладагилар ҳеч вақт совуқ нафас қилишмайди. Ҳамма орзу қилади шу хонадонни. Бу оилада ҳамма иш режага солинган. Кенжа Солижон сигир-бузоқларини сира ёддан чиқармайди. Ўзи барвақт туради, мактаб маҳалигача вазифасини адо этади. Исҳоқ аканинг болалари ўқийдиган мактаб ҳам унча олис эмас. Ота-оналар мажлиси чақирилганда кўпинча Исҳоқ акани, болалар тарбиясига доир тажрибасини айтиб берсин, деб қисташади. Исҳоқ ака бўлса, ийманиб зўрға гап бошлайди. «Болаларимизни одобли, аълочи бўлиб ўқишади дейишади, тўғри бунинг боиси шуки, улар эринчоқ, дангаса эмас, барака топкурлар, ҳаммаси ҳам оғзингдан чиққанини муҳайё қилгиси келади...»

Энди узоққа бормай Узоқвой аканинг оиласига аидай тўхтаб ўтайлик.

— Тўртта-бешта азамат шу эшикдан елкангни патнис қилиб чиқасанлар-у, эшигингни олдида на битта дарахт кўкартиришни раво кўрасан, на шундоқ жазирама кунларда бирор марта сув сепишга бўйинларинг ёрийди, на отангга қулоқ соласанлар, на онангга, на ўзгага!

Узоқвой аканинг эшиги рўпарасида тўхтаб, унинг папирос тутатиб ўтирган болаларига ҳассасини ўқталиб, шикоят қилаётган чолнинг шу гапини эшитган одамнинг бу хонадонга киришга раъйи бўлмайди. Чунки ичкарининг қандайлигини сиртдан осонгина билса бўлади. Шу болалар ҳақида мактабнинг ҳар педсоветида бир синф раҳбари шикоятини айтиб улгурмай, иккинчи ва учинчиси Узоқовларнинг синфда қилаётган кирдикорлари ҳақида арзиҳол айтишга қўл кўтаради. Узоқвой аканинг ўзи ҳам болаларидан рози эмас.

— Едираман, кийдираман, энди буларнинг кетидан юриш камлик қилармиди менга. Керак бўлса ўқисин. Онаси бўлса, қачон мактаб очиларкин, мени жинни қиладиган бўлди, деб вайсагани-вайсаган, — дейди.

Хўш, Узоқвой аканинг ё унинг аёлининг бола тарбиясидаги шу қарашларига қўшилиш мумкинми? Асло! Кўпчилик оилаларимиз бола тарбиясида меҳнатнинг ролига катта эътибор берадилар. Чунки болаларнинг меҳнат қилиши ва унга одатланиши уларнинг жамиятимизнинг актив қурувчилари бўлиб етишувларига замин ҳозирлайди. Боланинг оилада бирор юмушни бажаришда иштирок эта бориши оила коллективида унинг хизмати, ўрни, ҳурматини орттира бориши билан, унинг шахсий ҳаётида масъулиятни сезишини ҳам орттира боради. Шуни айтиш кераки, ҳеч ким ўз боласини ёмон бўлсин демайди. Уни бахтиёр қилиш чораларини излайди. Ахир, «Боласини севишни товуқлар ҳам билади». (М. Горький). Аммо машҳур рус педагоги К. Д. Ушинский: «Тарбия кишига бахт-саодат бағишлаши керак бўлса, болани бахт-саодат учун тарбияламай, балки турмуш меҳнатига тайёрлаш лозим», деб тўғри кўрсатиб ўтган эди. Афсуски, баъзи ота-оналар ўз болаларини меҳнатга йўлатгиси келмайди, уларга болани ёшликдан уй-рўзғор ишларига кўниктириб, меҳнатга ўргатишлари ҳақида маслаҳат берганингиз ҳамоно, бизга уларнинг меҳнат қилиб беришининг ҳеч ҳожати йўқ, ҳар қанча иш бўлса ўзимиздан қолмайди, дейишади. Аммо бундай ота-оналар, ўз фарзандларига қилган шунақанги «ғамхўрлик»лари билан тарбияга путур етказаётганларидан бехабар қоладилар.

Мана кичкина Ўсаржон ойиси янгигина олиб келган кетасини кийиб, ипларини аранг-аранг ўтказяпти.

— Хой, шу зиғирдай болани қийнаб қўймай, ўзларинг боғлаб бера қолсаларинг қўлларинг кира тилайдими?!

Кўча эшикдан кириб келган дадасининг шовқинига Ўсаржоннинг катта-кичик опалари югуришди. Ип боғланди!

— Биласанларми, — деди дадаси тўнғиллаб, — бу ёшларда мен ошимни йиғлаб ичардим, ҳа.

Ўсаржон дадасининг нега бунақанги ёшда ошини йиғлаб ичганига тушунмасди, албатта. Бироқ ҳозир у дадасининг ўзига қилган бу ғамхўрлигидан хурсанд эмаслиги ҳам билиниб турарди. Яна бир мисол. Кўпчиликнинг кўз олдида, троллейбусда дид билан кийинган ўрта ёшлардаги бир жувон қўлида сумкаси билан тикка турибди. Жувон оёғи толибми, ҳар ҳолда безовта. Ёнида эса, ўн бир яшар чамаси қизча ясанганча ўтирибди. Шу пайт остоновкадан бир кампир чиқди. Ҳамманинг кўзи ўша қиз жувонда. (ахир улар энг олдинги қаторда эди-да). Қиз ялт этиб онасига қаради, онаси эса, қошларини шундай бир чимирди... Қизнинг ўрнини кампирга бўшатиб берайми, деган маънода онасига қараганини билиш қийин эмасди. Бироқ, онасининг нима демоқчи бўлганини қизи пайқади шекилли, дарҳол юзини ўгириб олди. Кимдир, қуш уясида кўрганини қилар экан-да, деди.

Мана, битта жувон беҳаёлик қилди-ю, аммо бутун бир троллейбус одам хижолат тортди. Ҳа, биз ҳам бошда она — биринчи ўқитувчи деганимизда бунақанги оналарни эмас, балки ўз боласига маънавий жиҳатдан ҳам она бўлишга сазовор бўла оладиган оналарни кўзда тутган эдик.

Р. АЗИЗХЎЖАЕВ.
Республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи.

Раҳмат сизга, шифокор!

Тун. Ҳамма уйқуда. Яқиндагина «Фидойи» кинофильмини намойиш қилган киномеханик ҳам ухлаб қолган.

— Ўртоқ Эфсутов, — Рашидман! Эшикни очинг, тобим қочаяпти, — деган овоз тун сокинлигини бузди...

Ўз оромини бузиб бўлса ҳам бировлар оромини кўзлайдиган ишчан фельдшер Зикрия Эфсутов Рашиднинг дардига шифо берди.

Шу кунларда студентлар пахтакорларга ёрдам бериш учун колхоз ва совхозларда пахта тераяптилар. Ана шулардан бири Тошкентдаги 4-профессионал техника билим юртининг 540 ўқувчиси Сирдарё область «Пахтаорол» районидаги Свердлов номли совхозда пахта териб республикамизнинг 3.750.000 тоннасига муносиб ҳисса қўшишмоқда.

Халқ саломатлигининг посбонларидан бири, шаҳардаги 17-поликлиника ходими Зикрия Эфсутов ҳам ҳозир студентлар ҳузурида, уларга хизмат кўрсатаяпти.

— Қўлимдан келган ёрдамни аямаяпман, — дейди фельдшер.

Билим юрти дирекцияси, партия, комсомол ва ишчилар комитети ўқувчиларга намунали медицина хизмати кўрсатаётгани учун ўртоқ Эфсутовдан жуда миннатдор.

М. ИБРОҲИМОВ.

Белоруссия пойтахти — Минск.

Суратда: шаҳар марказидан ўтадиган Свислоч дарёси.

Е. Кассин ва М. Редькин фотоси (ТАСС).

КЎНГИЛНИНГ БИР КЎЧАСИ

ҲИКОЯ

Жанжал нимадан чиқди ўзи? Ҳа, Салимлар келган эди уйга. Туя думи ерга тегиб, лотереядан кир ювиш машинаси ютиб қолган эдим. «Ювамиз» деб туриб олишди. Ўлтиришга яна бир баҳона топилди. Менам кўп тихирлик қилмай, бўпти дедим. Уйда кир ювиш машинамиз борлиги учун, шартта бориб пулини олворақолдим. Салим, Норвой, Самиғларни уйга бошлаб келдим. Харажатни йўлда қилиб олдик. Хотиним уларни жуда очиқ чеҳра билан кутиб олди. Шу десангиз, ўлтириш шунақаям қизиб кетди, асти қўяверасиз. Бундай қарасак, тонг отиб, трамвайлар ҳам ғимиллаб қопди. Хотиним боякиш ҳамон бошимизда парвона. Ҳамма нарсани муҳайё қилиб турибди. Бечора дастурхон устидаги шишаларнинг кўпайиб қолаётганини кўриб, ҳазиллашиб қўйди баъзан:

— Туғяптими, нима бало?

— Қўлимиз баракали-да, хотинжон, — дейман ишни дўндираётганимдан талтайиб.

Ҳаммасиям майли-я, азонга яқин кайф устида эриб кетиб «ўлтиришни кечқурун яна давом эттирамиз» деворибман. Ана шу ерда қовун тушириб қўйибман. Кечаси билан мижжа қоқмай чиққан хотиним учун бу дард устига чипқон бўпти, анча ранжиди.

— Бошларинг билан шўнғиб ҳам тўймадинглармн, етарли бўлувди-ку!

— Ростини айтиб қўйдимми, қутволамиз, қўй сўйсанг ҳам келмайдиган одамлар, — дедим сир бой бермай. Гулчеҳра болаларни овқатлантирдида, ишга кетди. Мен, бугун ишдан бўш бўлганим учун, таппа ташладим...

Пешинга яқин турсам, каллам қовоқ, говлаб кетяпти. Қани бошимни кўтара олсам. Хотиним боякиш тайинлаб кетган бўлса керак, болаларим каравотимнинг олдига бир чойнак яхна чой қўйиб қўйишган экан, бир симирдим. Кўзим мошдек очилди. Эрталаб нимага керилганимни ўйлаб ўтирган эдим, ўғлим кириб келди.

— Ассалому алайкум, дада. Яхши ухлаб турдингизми? Бошингиз оғримаяптими?

— Раҳмат, ўғлим, нима эди?

— Дадангга озгина мастава қилиб қўйгин, деган эдилар аям, қилиб қўйдим. Муручлаб, қатиқлаб олиб кириб берайми?

— Раҳмат, ўғлим, Майли, ярим косагина олиб кирсанг бўлади.

Ўғлим бир пастда овқат олиб кирди. Қани ўтса! Меҳмонхонага кириб, қиттай қилиб чиқай-чи, зора кўнгил очилса десам, Гулчеҳра ҳамма ёқни қатронлаб, саранжом-саришта қилиб кетибди. Қачон улгурибдийкин? Ҳовлига чиқиб қарасам, шишаларнинг бари солдатдай саф тортиб туришибди. Товба, шунча нарсани ичиб юборибмизми а? Ростини айтсам, кўриб ваҳимам келди. Уйга кириб, ўзимни зўрлаб бўлса ҳам, маставадан озгина ичган бўлдим.

Кийиниб, секин бозорга чиқдим. Харажат қилмоқчи бўлиб чўнтагимга қўл тиқувдим, етти сўм қолибди. Ие, бу ёғи неча пулдан тушди? Кеча шунча кетибдими? Турган еримда серрайиб қолдим. Миямда ҳисоблаб чиқдим. Тўғри, ҳаммаси тўғри, Кеча ҳаммасини «ювиб» бўлган эканмиз-у, бу ёғи ортиқча бўлибди-да! Хай, қолган пулга бир оз қуват-пўкат олиб, уйга қайтдим. шкафда болаларга оёқ кийими оламиз деб, бекитиб қўйган пули бор эди хотинимнинг, шундан ўттизини олиб яна бозорга равона бўлдим. Хуллас, Гулчеҳра ишдан қайтгунча, ҳамма нарсани тахт қилиб қўйдим.

Бир вақт хотиним кириб келди. Кўзлари қизарган, уйқусизликдан қисилиб кетяпти.

— Яхши, эсингизда бор экан, кайфда айтиб қўйиб шарманда қилмасангиз эди, деб қўрқиб турувдим. — деди озгина жаҳли чиққандай.

— Эсимда, хотинжон, эсимда, — дедим унга юмшоқроқ гапиришга ҳаракат қилиб. Негаки, унинг ҳозирги аҳволини кўриб чиндан ҳам юрагим ачишиб, ўзимнинг қилиб қўйган «ҳотамтойлигим»дан хижолат чекдим.

— Бўлақолинг, ҳадемай еттиям бўлиб қолади, кеп қолишади: Ҳа, айтгандай, уйнон олдирдингизми?

— Э, шуниси эсдан чиқибди-ку!

Дарров ўғилни зинғиллатдик. Хотиним боякиш жуда пазанда-да! Қуюғу-суюғигача бир пасда тайёрлаб қўйди. Бир қозонда булғор қалампирига қийма тиқилган шўрва қайнаб турибди, иккинчи қозонга ошнинг сабзи-пиёзини ўлдириб, сув қуйиб қўйибди — биқиллаб қайнаб ётибди. Газнинг баҳоси йўқ-да! Ана шунақада жуда қўл келади-да! Учинчи кўзида чой ҳам тобига келиб, варақлаб ётибди...

Эрталабдан бери ухлайвериб, қовоқлари осилиб кетган оғайниларим «мастликда айтиб қўймадимикин» дегандай, эшикдан секин мўралашиб, ишонқирамай кириб келишди. Яна базми жамшид бошланди. Бугун кечагидан ҳам зўр бўлди. Эрталаб еттиларда хотиним бечора серқатиқ қилиб чучвара олиб кирди...

Гулчеҳра чойини ичиб бўлиб ишга кетаётганида биз «йигирма бир» ўйнаб ўтирган эдик...

Оғайниларим бизникидан оғизлари қулоғида бўлиб қайтишди. Уларни кузатиб қайтиб кирдим-у, кийим-пийимим билан ўзимни диванга отдим...

Бир вақт биров бошимни туртади, кўзимни зўрға очиб қарасам, Гулчеҳра!

— Ҳалиям калла пишгани йўқми? Болалар пешинда чой-пой ичишдими?

Ўзим ҳам роса ухлабман-да! Болаларнинг овқатланган-овқатланмаганини мен қайдан билай? Диванда оёғимни осилтирганимча, лом-мим деёлмай қолдим. Роста, болалар қаёқда ўзи, тамадди қилишдимикин? Тепасида жовраб турмасанг, овқат билан ҳам иши йўқ уларнинг — ўйин бўлса, бас!

— Овқатланишгандир, — дедим, анчадан кейин, етти йил ётган насалдек овозим чиқар-чиқмас.

— Ана шунақасиз-да, кейинги пайтларда шу қуриб кетгурнинг олдида бола-чақа ҳам кўзингизга кўринмай қолди, Шу бўлса — бўлди сизга. Бунинг олдида хотин-у, бола-чақа-ю... ҳаммаси бир пул! Уйнинг аҳволини қаранг...

Секин ўрнимдан туриб, ювингани кетаётган эдим, уйдан хотинимнинг қаттиқ гапирган овози эшитилди:

— Бор, картошка арчиб бер, мастава қилиб берсин даданг сенларга!

Ҳиқилдоғимдан биров хиппа бўққанга ўхшаб кетди.

— Нима?! Маликам нима дедилар?

— Ўша, эшитганингиз!

— Не, ҳали буйруқ ҳам берадиган бўлиб қолдиларми?

— ...

— Ҳали мен овқатларини ҳам қилиб берадиган бўп қолдимми?

— Менга эмас, болаларингизга, ўзингизга.. Менга қуруқ нон ҳам бўлаверади, тешиб чиқмайди.

— Ҳа, биздан тешиб чиқадими, а гапирсинлар, биздан тешиб чиқадими?

Унинг гаплари у ёқ-буёғимдан ўтиб кетди. Айниқса, менга қуруқ нон ҳам бўлаверади, дегани нимаси? Овқат керак бўлса, заҳарингга ўзинг қилиб ичавер, деганими? Ана шуниси жон — жонимдан ўтиб кетди. Илгари ҳеч қачон бунақа қаттиқ-қуруқ гап гапирмасди.

— Хоним, бугун тилларига қалампир суркаб олганмилар, деймана-а?

У бир нима демоқчи бўлди-ю, тилини тийди. Мен эса ўзимни қаерга қўйишни билмасдим, Яна ҳам нордонроқ сўз топиб бир узиб-узиб олай деб турган эдим, у пўнғиллаб қолди:

— Учта пиянистани деб бугун оилани безовта қилгани уялмагани бу кишининг...

Энди нима қилсам бўлади? Шу топда бир сўздан қолсам-ку, олам гулистон эди-я, лекин шайтон қурғур ичимда васваса қилиб: «Эркак бўла туриб хотиндан мот бўлиб ўтирибсанми» деб, ғалва қиларди. Негадир унинг жиғига текким келарди. Учта пиянista деб нимага шама қиляпти? Менинг дўстларим пиянista бўлиб қолдими ҳали унга? Идорада қанақа обрўга эга одамлар эканини билармикан ўзи? Агар қулоғига етиб қолса нима деган одам бўламан унда?

— Ҳов, ойимча, бу билан нима демоқчилар? Уларга қўшилиб, сенам пиянистасан, демоқчимилар?

— Қўйинг, худо хайрингизни берсин, бўпти, мен айбдорман, ҳар қанча гапингиз бўлса, эртага, кайфингиз тарқагандан кейин гаплашайлик. Бўлди, кириб ётинг, овқатингизнинг ҳам кераги йўқ, шунчаки айтувдим..

— Йўқ, гапни айлантирманг, хоним, ҳеч қанақа кайфим йўқ ҳозир, айтинг-чи, нима демоқчилар бу билан?

— Улфатингиз шулар бўлгандан кейин... Бир кунмас, бир кун...

— Ҳе, ҳали булар олақарға бўлиб қолдими сизга? А? Шунақа демоқчимисиз? Емишимизни ҳам айтиб берарсиз ҳали?

Ана шу ерда... танобим узилиб кетди. Сўкишгаку бормадик-а, илло орамизда айтилмаган қаттиқ-қуруқ гап қолмади.

Хотиним болаларни уйга олиб кириб кийинтира бошлади.

Мен ўз ўтимга қоврилиб турибман. Уйдан Гулчеҳранинг йиғламсираган овози қулоғимга чалинди:

— Икки кундан бери мижжа қоқмаганим-қоқмаган, бу ғалвалари нимаси-а? Ҳолинг нима кечди, қанақа қилиб ишлаб келдинг, деб аҳвол сўраш ўрнига, яна баланд келганлари ортиқча! Не-не эркаклар бор, хотини билан бирга ўлиб, бирга тириладиган... Наҳотки бир марта бўлмаса, икки марта бўлмаса, ҳе, ҳар ҳафта бир байрам бўлмай ўлсин-э!

Гулчеҳра болаларни етаклаб чиқиб кета бошлади. У тўнини росаям тескари кийибди шекилли, умрида бунақа иш қилган эмас эди. Яна бир поғона баландроқ кўтарилдим. Ҳаётимда биринчи марта сенсираб гапирдим, попуги пасаярмикин деб:

— Вей, ўйлаб иш қил, орқангдан ялиниб борадиган аҳмоғинг йўқ!

У гапимга жавоб ҳам қилмай, эшикни тарс ёпиб чиқиб кетди.

— Ундан нарига, хотин зотига қирғин келган эмас! — дедим ортидан эшиттириб.

Ўша заҳоти билингани йўқ-а кўчадаги қоровул чолдан чорактани олиб кириб, майдалаб, қолган овқат-повқатни иситиб ичиб, ётиб ухладим. Аммо, ярим кечада чунонам уйқу қочди. Хаёл қуриб кетгур, шунақаям олиб кетяпти... Э, хом калла-.. Нима қилиб қўйдим? Шу кетганча, қайтиб келмаса-я? Ҳовли қурғур ҳам одамни ютиб юборгундай, бунча ваҳимали бўлмаса... Қани энди кўзга уйқу келса! Яна ўйга шўнғиб кетдим. Шунча йил бир ёстиққа бош қўйиб, бунақа номаъқулчилик биринчи марта содир бўлиши эди. Нега ўзимни босмадим? Қанақа ваъдалар берган эдим у боякишга! Пичоқ босиб устихонга етган экан-у, муросаи-мадора қилиб келаётган экан-да! Эслаган сарим, юрагим орқамга тортиб, ўзимни саҳрода адашиб, йўлини тополмай қолган кимсага ўхшатардим... Қандай шармандалик! Қилғуликни қилиб қўйиб, яна баланд келганим, ялиниб бормайманим нимаси? Эртага қандай қилиб бош кўтариб чиқамаи кўчага? Эшитган қулоқ нима дейди? Ишхонамдагилар-чи?

Виждоним ҳиқилдоғимдан бўғаётганга ўхшарди... Куфуриб кетяпман. Ўтимни қўйгани жой тополмайман. Нима бўлди ўзи? Нега ружу қилиб қолдим шу қуриб кетгурга? Совуқчилик... гапнинг ўнгу терисига қарамай сўзлаш... бировнинг дили огриш-оғримаслигини ўйламаслик... бари шу касофат туфайлимасми?!.

Алла маҳалгача ҳовлини айланиб юрдим. Папирос ҳам юракка сиғмай қолди, Чала-ярим чекиб, бутун аламимни ундан олгандай, оёғимнинг тагига босиб, эзғилаб ташлайман... Қачон тонг отади-а? Мунча узун бўлмаса бу кеча!..

Тўхта, илгари ҳам онасиникида ётиб қолганмиди ҳеч? Йўқ, албатта бирор марта ҳам...

Сабрим чидамади. Тонг отар-отмас қаймоқ бозорига қараб югурдим. Болаларим қаймоқни жуда яхши кўришади. Олтита иссиқ нон, қаймоқ, узум-пузум қилиб қайнонамникига кетяпман. Кетяпман-у, бир савол миямни қаламушдай еб борарди: Борди-ю, айтиб қўйган бўлса, қайнонам «ўл-а, ялиниб нелар экансан-ку, нега бунақа номаъқулчилик қилдинг?» — демасмикин? Эгилган бошни қилич кесмас, деганлар. Нима деса дер, ялинсам, бегона хотингамас, унинг қизига — ўзимнинг ҳалла-ҳалол хасмимга ялинибман, нима бўпти!

Кўнглим бир оз таскин топди. Бошимни баланд тутиб, гўё ҳеч нима бўлмагандай, юзим тўла бир жаҳон табассум билан, қайнонамнинг эшигига дадил қадам босдим...

Қодир МАҚСУМОВ.

«Яҳудий жангчи — солдатларининг Давлат уюшмаси» деб номланган группанинг ҳам мақсади шунга яқин эди. Мазкур группа 1919 йилдан 1933 йилгача биринчи жаҳон урушида умумий аҳолига нисбатан процент билан ҳисоблаганда, яҳудий бўлмаган миллат вакиллари қанча қурбон берган бўлса, «ўз немис ватани учун курашда шунча яҳудий ҳам қаҳрамонларча ҳалок бўлгани»ни исботлашга уриниб келди.

Яҳудий либераллари ва обивателлари жамиятда синфий табақаланиш кучайиб кетганини кўриб, иложи борича «яхшироқ», юқорироқ табақага чиқиб олишни кўзлар ва шу ниятда ассимиляция принципини кўтариб чиқар эдилар. Тухольский ўзининг «Вендринер» асарида тасвирлаган, фақат пул топиш ниятидагина яшовчи яҳудий оппортунисти образи билан миллатчиликнинг аҳамиятига беғараз ишонган, бир вақтлар ўз фамилиясини «Знёллинг» деб ўзгартириб олиб, немис реакцион миллатчилик партиясига кирган ва энди Берлин ер ўлчаш судида ишлаётган Зелигсоннинг бир-биридан фарқи йўқ эди.

Ассимиляциянинг табиий равишда рўй беришига ишонган ва миллатчилар томонидан бу органик процессдан мажбурий маҳрум қилинган яҳудийлар группаси ҳам юқоридаги группалардан фарқ қилмасди. Аслида ассимиляция процесси турли йўллар билан амалда рўй бериб турган бир вақтда ҳам баъзилар ўз динига содиқ қолган бўлса, бошқалар ўзга миллат вакилига уйланиш ёки турмушга чиқиш натижасида яҳудийликдан воз кечмоқда эдилар. 1900 йилдан 1927 йилгача бўлган 130 минг яҳудий никоҳидан 33800 таси, яъни деярли учдан бир қисми аралаш никоҳ эди.

Сионизм немис яҳудийларининг бу «либерал» группировкасига кескин қарши чиқди. Империалистик тараққиётнинг меваси сифатида вужудга келган сионизм «ҳаётнинг синалган ўзаги ҳисобланган ўз халқига» мурожаат қилар, ҳар бир яҳудийдан «яҳудий жамияти ўз қонунлари, дини ва ижодий кучлари билан яшаётган халқни тўплаётгани»ни тушунишни талаб этади.

Бу гап тагида яҳудий миллий давлатини барпо этиш нияти яшириниб ётар, сионизм ўз мақсадини ассимиляцияга қарши кураш либосига беркитган эди.

Соф бюргерлик ҳаракати сифатида майдонга келган сионизм биринчи жаҳон урушидан кейин, гарчанд бу иш анча мушкул эканлиги маълум бўлса-да, Фаластинга кўчиб бориш ҳақида ўйлаётган яҳудийлар томонидан кенг қўллаб-қувватлана бошланди.

1961 йили Эйхман суд процессига бошчилик қилган Исроил юстиция министри Розеннинг ўзи ҳам 1924 йили адвокатлик лавозимида ишлаб юрган ери — Берлиндан Фаластинга кўчиб борган киши эди.

Германиядаги яҳудий бюргерлигининг учинчи группасига «либераллар» ва «сионистлар»нинг анча кичик группасига ўз динига содиқ қолган «вафодорлар» кирар эди. Улар динга, фақат динга ишонар, Мосей ва пайғамбарлар давридан қолган эътиқодларга қатъий амал қилардилар. Улар «диндан қайтган» ассимиляциячиларга ҳам, Иудейликнинг миллий фаровонликка тўғри келмайдиган бобларига ҳам бирдек қарши турардилар.

1933 йил 30 январда Гинденбургда Гитлер рейхсканцлер қилиб тайинланган пайтда Германияда яшовчи яҳудийларнинг жамиятда тутган ўрни ана шундай чалкашликлар билан тўлиб-тошган эди.

ИСРОИЛ ДАВЛАТИ — АЙБЛОВЧИ. ИСРОИЛДА ЭЙХМАНГА ҚАРШИ КАМПАНИЯНИНГ ВУЖУДГА КЕЛИШ САБАБЛАРИ

1960 йил 23 май куни Исроил парламентининг Иерусалим резиденциясида ўтказилган ксенетта мажлиси у қадар шов-шувга сабаб бўлади, деб ўйлашмаган эди. Кун тартибининг бир неча пункти зўр машаққатлар билан энди белгилаб бўлинган эдики, тўсатдан ҳукумат арбоблари учун ажратилган жойда бош министр Бен Гурион пайдо бўлиб қолди ва парламент раисидан депутатларни хабардор қилиб қўйиш учун сўз сўради.

«Мен шуни хабар қилмоқчиманки, энг йирик ҳарбий жиноятчилардан бири, нацизм бошлиқлари билан биргаликда яҳудийлар масаласида айбланган шахс — Адольф Эйхман Исроилда қамоққа олинди. Ҳозир у суд процесси бошланишини кутиб турибди. Эйхман олти миллион яҳудийнинг ёстиғини қуритишда фаол қатнашган шахс».

Залда шундай шов-шув кўтарилдики, бош министр ўтирганларни базўр тинчитишга муваффақ бўлди...

* * *

Эйхман «дўзахга тушиш»га унчалик шошилмасди. У Буэнос-Айресда бола чақалари билан фароғатда, тинчгина яшар эди. Тўғри, у аввалига қўлга тушиб қолишдан қўрққан бўлса ажаб эмас. Бора-бора бу хавф-хатарлар йўқолиб кетди.

1959-1960 йилларда Эйхман бутунлай хатарсиз яшади. Энди у қаерда юрганини яширишни лозим топмай ҳам қўйди. Рад этиб бўлмайдиган далиллар шундан далолат бериб турибди.

1960 йил 11 май куни Эйхман қўлга тушди. Исроил бош министри Бен Гурион бу хабарни парламентга маълум қилганидан сўнг Ғарбда, айниқса АҚШ матбуотида Эйхман тўғрисида олам-олам хабарлар босила бошлади.

Аммо Эйхманнинг эндиги тақдири нима бўлгани тўғрисида сўнгги ойларда биронта хабар йўқ эди.

(Давоми бор.)

ДАВОМИ. Боши газетанинг 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15 ва 17 октябрь сонларида.

АВЛОДЛАР ОДОБИ ЎЗИМИЗГА БОҒЛИҚ

Яқинда Октябрь районидаги «Коминтерн», «Октябрь 40 йиллиги», Абдулла Набиев номидаги маҳаллалар аҳолисининг «Тошкент оқшоми» редакцияси билан учрашув конференцияси бўлиб ўтди. «Октябрь 40 йиллиги» маҳалла комитетининг раиси Расул Раҳмонов суҳбатга тўпланган кекса ва ёшлар, йигит ва қизлар номидан ўқувчилар конференциясини очиб, газета редакторига сўз беради.

Газета коллективининг келгуси режалари ҳақида гапирар экан, редактор ёшлар одоби масаласи кундалик ҳаётимизнинг энг муҳим вазифаларидан бири бўлиб қолганини айтади ва бу соҳада матбуотда кўтарилиши керак бўлган мавзулар ҳақида аҳолидан маслаҳат сўрайди.

— Қуш уясида кўрганини қилади, деб бежиз айтишмаган,— дейди шаҳримизнинг табаррук отахони Шоаҳмад Шомаҳмудов.— Бола тарбияни кимдан ўрганади? Аввало ота-онадан, ўқитувчидан. Ҳар бир ота-она, ўқитувчи одобда фарзандига ўрнак бўла олмаса, бу қандоқ устоз бўлди? Қолаверса ўзим қатори мўйсафидларга ҳам икки оғиз таънам бор. Бировнинг уйида яхши тўй бўлса, ёмон аза бўлса, юз кишилашиб бошлашиб борамиз. Хўш, ўша тўй ёки маъракa қилаётган одамга бу ишинг чакки бўляпти, ўзингни қийнаб нима қиласан, деёлмаймизми?..

Маҳалла комитетининг раиси тўпланганларнинг қарсаклари остида аҳоли номидан отахонга совға топширади.

Октябрь район халқ маорифи бўлимининг мудири Саидакбар Мирзааҳмедов ёшлар тарбияси учун ўқитувчилар ҳам, ота-оналар ҳам баравар жавобгар эканини айтади. Агар ҳар бир киши кечқурун ишдан қайтганида фарзандининг ўқиши билан қизиқса, унинг кўнглига йўл топса, боланинг одоби ҳам, билими ҳам яхшиланади.

— Мен бир нарсага ҳайронман,— дейди Тўхта Турсунов.— Деярли ҳар йили битта болам ўрта мактабни битиради. Аттестат оладиган куни вечерга 10 сўм берар эмишсиз, деб келади. Пул-ку майли-я, шу вечерда албатта ичкилик бўлади. Қизиқ-да, ўқувчи ўқитувчиси билан бир столда ўтириб ичишса!

Сўзга чиққан кишилар туғилган кунларни нишонлашнинг бемаза тус олиб кетаётгани ҳақида куйиниб гапиришади. Бола саккиз ёшга тўлса ҳам, ўн ёшга кирса ҳам нишонланади, ичкилик ичилади.

Қизларни турмушга лаёқатли қилиб тарбиялаш масаласи ҳам жуда муҳим.

Конференцияда ранг-баранг, ҳаётий масалалар ўртага ташланди. Газета редакцияси бу соҳада қилинадиган ишлар ҳақида ўқувчилар билан маслаҳатлашиб олди.

ПОЙАФЗАЛЧИ СПОРТЧИЛАР

Қаршимиздаги тўладан келган ўрта бўйли бақувват йигит И. Иброҳимов полда турган штангага сўнгги тошни осди-да, штангани даст кўтариб пол юзидан узди. У бу тошни икки-уч кўтаргач, навбатдаги тошни ҳам қўябошлади.

Сал нарида бруссода турли машқларни моҳирона бажараётган йигит сўнгги машқни ҳам адо этгач, мато устига ўтиб, акробатик фигураларнинг бир неча кўринишларини намойиш қила бошлади.

— Энг яхши акробатларимиздан бири Анвар Омонов,— дея таништирди фабриканинг физкультура раҳбари Зоя Кричевская,— ўзи ёш бўлишига қарамай, акробатиканинг кўпгина жиддий приёмларини ўзлаштириб олган. Яқиндагина спортнинг бу тури бўйича II разряд ҳам олди. Ишлаб чиқаришда ҳам илғорларимиздан. Яна бир йилдан сўнг Тошкент физкультура институтини битиради.

— Мана бу қизларимиз эса,— деб давом этди Зоя доира бўлиб олиб бир-бирларига тўп ошираётган қизларни кўрсатар экан,— фабрикамизнинг волейбол бўйича чемпионлари.

— Бу командага фабрикамизнинг ҳеч бир цехи бас келолмайди. Шу пайт тўп даврадан ташқарига чиқиб кетди. Зоя опа тўп ортидан югуриб кетаётган қизчани кўрсатиб:

— Волейболчи қизларимиз ичида энг чаққони. Қайси ўйинда бўлмасин ўзининг маҳорати билан рақиб команда аъзоларини таҳликага солади.

— Фабрикамизнинг қайси бир кишисидан сўрамаңг, Матлуба Зоҳидовани фахр билан «Бизни чемпионкамиз? дейишади. У меҳнатда ҳам пешқадам.

— Биз ҳар йили фабрика цехлари ўртасида волейбол мусобақасини ўтказамиз,—дейди Зоя Кричевская. Мана, уч йилдирки 5-цех волейболчилари командаси бу мусобақанинг ғолиби саналади. Бундан уч ойча илгари ана шу цехлараро волейбол мусобақаси бўлиб ўтди. Бу мусобақада 5-цех волейболчилари командаси финалда 5 та командани мағлубиятга учратиб, бу йил ўтган йилдагидек фабрика чемпиони унвонини ўз қўлида сақлаб қолишди.

Энг муҳими шу ердаки, бу команда Тошкент шаҳар ва область биринчилигида қатнашиб, иккинчи ўринни олди. Тошкент область Советининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирланди. Шу билан бирга улар Ангрен шаҳар терма командаси билан ўзаро беллашиш ҳуқуқини қўлга киритдилар. Моҳир волейболчилар бу учрашувда ҳам Тошкент шаҳар 1-пойафзалчилар шарафини ҳимоя қилиб, Ангрен шаҳар волейболчилар терма командасини 3:1 ҳисобида мағлубиятга учратдилар.

— КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Физкультура ва спортни янада ривожлантириш чоралари тўғрисида»ги қароридан руҳланган спортчиларимиз,—дейди Зоя Кричевская,—фабрика раҳбарлари касаба союз, комсомол ташкилотининг ёрдами билан спорт

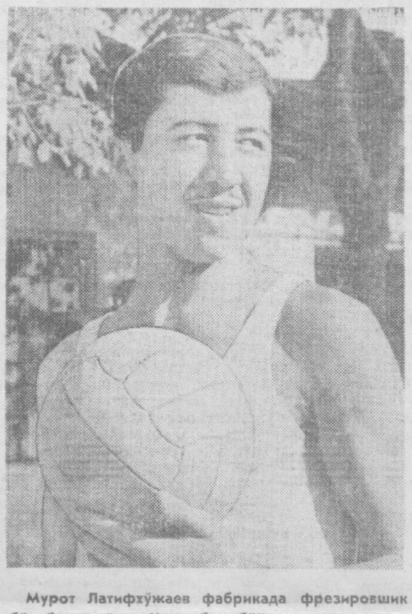

Мурот Латифхўжаев фабрикада фрезировшик бўлиб ишлайди. У футбол бўйича иккинчи разрядга эга.

Суратда: М. Латифхўжаев.

ишларини анча ривожлантириб юбордилар. Фабрикамиз спортчилари маҳсулот ишлаб чиқаришда ҳам, спорт ишида ҳам ҳамиша пешқадам. Ўтган йили фабрикамизда 800 спортчи бўлиб, шундан 2 киши биринчи разряд, 26 киши 2-разряд, 86 киши 3-разряд нормаларини бажарди. Шунингдек 133 киши биринчи ва иккинчи даражали ГТО, 75 киши эса инструкторлик значокларига имтиҳон топширди. Бу ишларимиз учун фабрикамиз спорт коллективи СССР кўнгилли спорт жамиятлари ва ташкилотлари Марказий Советининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирланди.

Яқин кунларда волейбол ва гимнастика бўйича цехлараро мусобақа ўтказишни мўлжалаб қўйдик. Бу мусобақада 320 га яқин спортчи ўз маҳоратини намойиш қилади. Ҳозир фабрикамизда спортнинг 18 тури мавжуд. Ўтган йили фабрикамизда чанғида учиш, алпинизм, туризм каби янги спорт секциялари ташкил этилди. Биз бу турлар бўйича машғулотларни Бўстонлик атрофида ўтказмоқчимиз. Ўтган йили фабрикамиз бўйича 40 та чанғи бўлган бўлса, бу йил 62 тага етказдик. Бу эса янада кўпроқ разрядли спортчилар етишиб чиқиши учун имкон беради.

Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига бағишлаб ўтказиладиган СССР халқлари IV спартакиадасида Ўзбекистон командасининг юқори ўринларни эгаллаши учун фабрикамиз спортчилари ҳам ўзларининг муносиб улушларини қўшадилар. Бу—КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Физкультура ва спортни янада ривожлантириш чоралари тўғрисида» чиқарган қарорига муносиб жавоб бўлади.

Р. НОРХУЖАЕВ.

Фабриканинг жамоатчи қизларидан Муҳаббат Аҳмедова фабрика биринчилиги мусобақасида стол тенниси бўйича биринчи ўринни эгаллади.

Суратда: М. Аҳмедова фабрика спорт майдончасида машқ ўтказаётир.

Н. МУҲАМАДЖОНОВ фотолари.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

МАСЛАҲАТЛАРИМИЗ

ДАРАХТИНГИЗНИ БУТАНГ

Мева дарахтларининг келаси йили қанча ҳосил бериши куздаёқ маълум бўлади. Унинг ҳосилини оширишда буташ жуда катта аҳамиятга эга. У дарахтнинг ўсиши, ҳосил бериши ва сифатига яхши таъсир қилади.

Дарахтнинг шох-шаббалари унинг ёшига қараб буталади. Дарахт ёш бўлса, унинг бақувват бўлиб ўсишини кўзлаб буташ керак. Дарахт анча яшаб, ҳосилга кирган бўлса, унинг ҳосилини сифатли қилишга эътибор бериш ва ҳар йили ҳосил беришини кўзлаб буташ керак.

Дарахт икки хил буталади. Биринчиси бўйини калта қилиш, иккинчиси шох-шаббаларни сийраклаштириш. Калта қилинганда, юқоридаги навдалар қирқилади, иккинчи усулдагисида ён-ёнга шохлаб кетган навдалар олиб ташланади. Ёш дарахтнинг шох барги ва тепа навдаси қирқилгач, унинг ўсиши сусаяди. Бу нарса дарахтнинг ён шохлари билан баравар ўсишига имконият туғдиради.

Ён навдаларнинг буталиши шохларнинг ўсишига таъсир қилмайди. Лекин дарахтнинг асоси яхшиланади. Бу нарса дарахтнинг узоқ яшаши, ҳосилдор бўлишига сабаб бўлади.

Дарахтнинг шохлари бир-бирига соя солмай, бир-бирини кесиб ўтмай, эркин жойлашиши керак. Дарахт шохларининг қуюқлашиб кетиши ўртада қолган ҳосилларнинг етилиб пишмаслиги, заиф бўлишига олиб келади.

Одатда дарахт шохлари қават-қават жойлашади. Пастдаги навдалар, бутоқлар бир-бирига яқин ўрнашмагани яхши. Дарахт бақувват бўлсин учун ўсган, йўғон шохлар қолдирилгани маъқул. Бу шохларнинг бурчаги 40 даражали бўлиши тавсия этилади. Негаки бурчак ундан кичикроқ бўлса, шох унча мустаҳкам бўлмайди. Ундан каттароқ бўлса ҳам тўғри келмайди. Горизонтал шохлар ёнга ўсиб кетаверади. Унинг навдалари ҳосил тугмайди.

Асосий шохларни 5 ёки 10 дан оширмаслик керак.

Шохлар бир-бирларидан баравар узоқликда қолдирилгани яхши. Агар пастки шохнинг тепасидаги асосий шох биттагина бўлса, уларнинг оралиғи 40 сантиметр бўлгани тузук, иккита шох бўлса, ораси 60-80 сантиметр бўлгани, шох иккидан ортиқ бўлса, ора 1 метр ёки ундан ҳам ортиқроқ бўлиши керак.

Дарахт кучга кириб, ҳосил бераётган бўлса, уни калталаш характери тамоман ўзгаради. Дарахт ҳар йили ҳосилга кирсин десангиз, уни ёшартириш керак. Бунда асосий шохлар калта қилиб қирқилади. Ён шохлар ҳам. Шохларни калта қирқиш дарахтнинг соғломлигига боғлиқ. Дарахт бўйига унча ўсмаган бўлса, уни кўпроқ ёшартириш керак. Бунда ён-ёнга ҳаддан ташқари узун бўлиб ўсиб кетган шохларни қирқиш айниқса қўл келади.

Дарахтларни ҳар тўрт-беш йилда бутаб туриш керак. Ҳар уч йилда эса янги ўсган навдаларни буташ маъқул. Улар одатда уйқуга кирган пайтда буталади.

В. ТАРАСОВ,
қишлоқ хўжалиги фанлари кандидати.

Тошкентнинг бугунги жамоли.
Суратда: «Правда Востока» кўчасидаги маъмурий бино.

А. Палехов фотоси.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Радио

18 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.10 — «Коммунист» (радиокомпозиция), 18.30 — «Ўзбекистон манзаралари музикали ҳикоя), 19.20 — Қорақалпоқ куйлари, 20.00—«Саломатлик цехи» (рус), 20.10 — Қўшиқлар (рус.), 20.45 — Хива атеистлари уйида, 21.20 — Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 22.00 — Дунё вокеалари, 22.10—Опералардан парчалар, 22.40 — В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан «Абадий барҳаёт» (рус.), 23.20 — Концерт (янги Тошкентни қураётганлар учун).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — Ф. Лист. «Прометей» симфоник поэмаси, 19.30—Абдулла Қаҳҳор. «Ўтмишдан эртаклар», 20.10 — Қўшиқлар, 20.45 —«Юность Узбекистана» радиостанцияси (рус).), 21.00—Концерт (пахта терими илғорлари учун), 21.30 — В. Левко ва М. Решеткин куйлайди.

Телевидение

18 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — Эфирда Фарғона пионерлари, 19.00 — Дилором операси (Навоий номли академик Катта театрдан). танаффус вақтида—Телевизион янгиликлар, реклама ва эълонлар.

Рус тилида: 22.30 — Тошкент қурилмоқда (Латвия қурувчиларига бағишланган эшиттириш ва концерт), 23.10 — Бўйсунмаганлар сулоласи (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — Кучлилар спорти, 18.25 —Жаров ҳузурида (телефильм), 19.40 — Тошкент янгиликлари, 19.50 — Коммуна куйчиси (адабий эшиттириш).

20.10 дан — Москва кўрсатади.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 18/X да Дилором, 19/ да Княз Игорь.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/X да Ой тутилган тунда, 19/X да Парвона.

Кинотеатрларда

18 ОКТЯБРДА

Уруш ва тинчлик — САНЪАТ САРОЙИ (икки қисмдан иборат 1-серия, кеч соат 6-15 ва 9-15 минутда).

Бир планетада — «ВОСТОК», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЧАЙКА», «МОСКВА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун), «ДРУЖБА» (1-залда тоқ соатларда).

Хун—НАВОИЙ номли (кечқурун), «СПУТНИК» (кеч соат 9 да)

Мен тирик эканман—«МИР» (кечқурун), СОБИР РАҲИМОВ номли (кеч соат 9 да).

Бола ва қиз — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун), «ДРУЖБА» (2-залда жуфт соатларда), «СПУТНИК» (кеч соат 7 да).

Кураш ранглари — СОБИР РАҲИМОВ номли (кечқурун), «ЮЛДУЗ» (кеч соат 7 ва 9 да).

Хўрланганлар (1 ва 2-серия) —«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 9 да).

Тошкент шаҳар дизенфекция станциясининг ПРОФИЛАКТИК ДИЗЕНФЕКЦИЯ БЎЛИМИ перечисление тартибида 200 литрли

темир бочкалар СОТАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, У. Юсупов кўчаси 103-уй. Телефон 4-33-03.

Ўрта Осиё темир йўлининг ДОРУС АВТОБАЗАСИГА шоферлар, автослесарлар, склад мудири, автоэлектрик, мотористлар, мотороллер ҳайдовчилар, тракторчилар, секретарь-машинистка, кассир

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Воровский кўчаси, 16-уй (8, 21, 48-автобуснинг «2-мелькомбинат» остановкаси).

«Узхладоторгмонтаж» трестининг ТОШКЕНТ РЕМОНТ-МОНТАЖ УЧАСТКАСИГА металл конструкцияларни йиғувчи слесарлар, газоэлектросваркачилар, тунукасозлар, слесарлар: монтажчилар, электриклар (ишбайга)

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Грампластинка кўчаси, 40-уй (1, 4, 41, 20-автобуснинг «Салор станцияси» остановкаси).

«ТЕПЛОЭЛЕКТРОПРОЕКТ» ИНСТИТУТИНИНГ ЎРТА ОСИЁ БЎЛИМИГА геолог (дала партияси бошлиғи вазифасига), геолог инженер ёки техник, пармалаш мастери, архитекторлар, теплоэнергетиклар, инженерлар ва техниклар: электриклар, гидротехниклар, қурувчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Шота Руставели кўчаси, 41-уй, 4-қават, кадрлар бўлими.

30-ПАРДОЗЛАШ БОШҚАРМАСИГА меҳнат ва иш ҳақи инженери, старший инженер, бухгалтер, ҳисобчилар, прораблар, мастерлар (бўёқчилар, сувоқчилар, дурадгорлар)

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Учитель кўчаси, 39-уй, кадрлар бўлими (4, 5-троллейбус, 20, 21-автобуснинг «Институт» остановкаси).

«УЗЭНЕРГОСБИТ»га электроинспекция инспекторлари вазифасида ишлаш учун электрик инженерлар ва техниклар, учёт приборларини ремонт қилувчи ва ўрнатувчи электрослесарлар ва электромонтёрлар, электроэнергияни ҳисобга олувчи контролёрлар, учёт приборларини ремонт қилувчи электрослесарь, электроэнергияни ҳисобга олувчи контролёр ихтисосларига ўрганишни хоҳлаган кишилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 1 Май кўчаси, 101-уй, телефон В-91-92-42 (1, 2, 3, 4, 5, 13-трамвайнинг «Дизельная» остановкаси, 1, 3-троллейбуснинг «Темир йўл бошқармаси» остановкаси).

1967 йил январь ойидан «ОГОНЁК» ЖУРНАЛИ ТИПИДА ойлик ижтимоий-сиёсий, адабий-бадиий, суратли

„ГУЛИСТОН“ ЖУРНАЛИ

Ўзбек тилида

ЧИҚА БОШЛАЙДИ

Обуна баҳоси: 1 йилга — 3 сўм 60 тийин, 6 ойга — 1 сўм 80 тийин, 3 ойга — 90 тийин.

Журналга обуна «Союзпечать» бўлимлари ва агентликларида, алоқа бўлимларида, шунингдек корхона ва ўқув юртларидаги жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан қабул қилинади.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети Бирлашган нашриёти.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Киров кўчаси, 22-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор В3-02-49 дан В3-02-58 гача. Қўшимча телефонлар: секретариат ва иллюстрация бўлими — 5-62; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари бўлими—3-66; саноат, қурилиш ва шаҳар хўжалиги бўлими — 3-66; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — 7-83; фан, олий ўқув юртлари ва мактаблар бўлими — 7-83; физкультура ва спорт бўлими — 3-79; Ахборот бўлими — 3-78; (шаҳар телефони В3-65-57); хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 3-79; эълонлар бўлими — 5—07 (шаҳар телефони — В38142).

18 ОКТЯБРЬ, 1966 ЙИЛ. Р. 13690. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашрн. 27873.